

Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

Aristotelous ēthikōn nikomacheiōn biblia deka

Aristoteles

Basileae [Basel], 1556

LIBER III

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΩΣ
ἠθικῶν νικομάχεια
χείων

ΒΙΒΛΙΟΝ γ.

Τῆς ἀρετῆς δὲ πᾶσι
εἰ πάθη τε καὶ
πράξεις ὄντες, καὶ ἐν
μὲν τοῖς ἐκουσίοις ἐπαί-
νων καὶ ψόγων γινόμε-
νων ἐν δὲ τοῖς ἀκονού-
σις συγγνώμης, ἐνίοτε
δὲ καὶ ἐλέου, τὸ ἐκού-
σιον καὶ ἀκονούσιον ἀναγ-
καῖον ἴσως διορίσαι τοῖς
πρὸς ἀρετῆς ἐπισκοπῆ-
σι. χηρῖμον δὲ καὶ
τοῖς νομοθετοῦσι πρὸς
τε τὰς τιμὰς καὶ τὰς
κολάσεις. Διὸ καὶ δὲ
ἀκονούσια εἶναι τὰ βίᾳ ἢ
δι' ἀγνοίαν γινόμενα.
βίαιον δὲ ἢ ἀρχὴν ἔξω-
θεν, τοιαύτη δὲσα, ἐν ἣ
μηδὲν συμβάλλεται ὁ
πράττωρ, ἢ ὁ πάσχων.
nihil adiumenti adferat,

ARISTOTELIS
ad Nicomachum
de moribus

LIBER III.

Cum ergo uirtus
in affectionibus
actionibusq; uersetur, ac
in rebus quas quis libens
facit, laus et uituperatio
consistat in ijs quas in-
uitus, uenia, interdum
etiam misericordia: pro-
fectò rerum quæ libèter
et inuitè fiunt, uis ex-
plicanda est ijs qui in uir-
tutis cognitione uersan-
tur. Id uerò conditori-
bus etiam legum ad ho-
nores poenasque decer-
nendas utile est. Inuitè i-
gitur res fiunt quæ ui-
aut ignorantia geruntur:
ui autem id fit, cuius cau-
sa extrinsecus eiusmodi
adhibetur, ad quam

ut si quo uentus impulerit, aut rerū potiti homines. At uerò quæ metu maiorū malorū, aut rei cuiusdam honestæ causa fiunt, uelut si tyrannus in sua potestate habens parentes & liberos, proponat turpe aliquid faciendum, hac lege, ut si faciamus, incolumes sint ac salui: sin minus, interficiantur: utrū libentes an iniuti faciamus, magna est questio. idē cōtingit & in iacturis, quæ fiunt tempestatib. orientibus. omnino enim libens nemo iaciat: salutis aut suæ ac cæterorū causa, omnes q̄ quidē sana mente sint. Sunt igitur mixtæ huiusmodi actiones. sed ijs quæ libenter sūt similiores. expetūtur enim tum cū gerūtur. at uerò q̄ finis est actionis,

tem-

οἷον εἰ πυνσῶμα λομίσσαι
τό σοι, ἢ ἀνθρώποι λύν-
εριοι ὄντες. ὅσα δὲ διὰ
φόβον μείζονων λιανῶν
πράττεται, ἢ διὰ λιανό-
ν τι οἷον εἰ τύραννος προσ-
τάττοι αἰχρόν τι πρᾶ-
ξαι, λύειος ὢν γονέων
καὶ τέκνων· καὶ πρᾶ-
ξαντες μὲν σώζονται, μὴ
πράξαντες δ', ἀποθνή-
σκουσιν, ἀμφισβήτησιν
ἔχει, πότος φόρον ἀνδραγα-
θῆν ἢ ἐνδραγαθίαν. τοιούτων δὲ
τι συμβαίνει καὶ περὶ
τὰς ἐν τοῖς χειμῶσιν ἐν-
βολάς. ἀπλῶς μὲν γὰρ
ἔδεις ἀποβάλλεται ἐν
νῶν. ἐπὶ σωτηρίᾳ δ' αὖ-
τῃ καὶ τῶν λοιπῶν, ἅ-
παντες οἱ νοῦν ἔχοντες.
μηταὶ μὲν οὖν εἰσὶν αἱ
τοιαῦται πράξεις. εἶναι
σι δ' μακρόν ἐνυσίοις· αἱ
γεταὶ γὰρ εἰσι τότε ὅτε
πράττονται. τὸ δὲ τέ-
λος τῆς πράξεως, κα-
τὰ

τὰ τῶν καιρόν ἐστι. καὶ
 τὸ ἐνούσιον δὲ καὶ τὸ
 ἀνύσιον ὅτε πράττει, λε-
 πτέον· πράττει δὲ ἐνώρ.
 καὶ γὰρ ἡ ἀρχὴ τοῦ λυ-
 νεῖν τὰ ὄργανα μέ-
 γη ἐν ταῖς τοιαύταις πρά-
 ξεσι, ἐν αὐτῷ ἐστι. ὥρ
 δ' ἐν αὐτῷ ἡ ἀρχὴ, ἐπ' αὐ-
 τῷ καὶ τὸ πράττειν καὶ
 μὴ, ἐνούσια δὲ τὰ τοι-
 αῦτα· ἀπλῶς δ' ἴσως ἀ-
 νύσια. ὁ δὲ γὰρ αὖ ἐλοι-
 το λαβ' αὐτὸ τῶν τοιῶ-
 των ὁ δὲ ἐπὶ ταῖς πρώ-
 ξεσι ἢ ταῖς τοιαύταις ἐ-
 νίοτε καὶ ἐπαινοῦνται,
 ὅταν αἰχρόν τι ἢ λυπη-
 ρὸν ὑπομὲνωσιν ἀντίμα-
 γάλωρ καὶ λιανῶρ. αὖ δ'
 ἀν' ἀπαλιν, φέρονται. τὰ
 γὰρ αἰχιδ' ὑπομείναι
 ἐπὶ μηδενὶ λιανῶ ἢ μετρί-
 ω, φάουλ'. ἐπ' ἐνίοις δ' ἐ-
 παινος μὲν γίνεσθαι συγ-
 γνώμη ἢ ὅταν διὰ τοιαῦ-
 τὰ λανθάνῃ, sed ueniae locus relinquitur, cū ea q̄s facit

tēpori tribuitur: libēs i-
 gitur ac inuitus agere di-
 cēdus est cū agit, libēter
 agit: q̄ppe in quo princi-
 piū positū sit cōmouēda
 rū partiū, q̄ actionib. e-
 iusmodi pficiēdis quasi in-
 strumēta adhibētur. qua-
 rū aūt rerū in quoq; po-
 sitū est principiū, eas ut
 agat ἢ nō agat, ea pro-
 fectō libēter fiūt. quan-
 quā omnino forsan inui-
 tē fiunt. quādoquidē ne-
 mo quicquā eorū per se
 expetit. Dātur aūt inter-
 dū laudi hae actiones, cū
 homines magnarum ac
 praeσtatiū rerū causa, tur-
 pe aliquid aut triste per-
 ferūt: sin cōtrā faciāt, ui-
 tuperātur. nā res scēdissi-
 mas rei nullius hominē
 aut certē mediocris cau-
 sa sustinere uitiosi homi-
 nis est. sūt aūt q̄dā in q̄b.

quæ nō sunt facienda, ijs
 impulsus malis quæ &
 humanam naturam lon-
 gè superant, et nemo pos-
 sit sustinere. Sunt au-
 tem quædam fortasse ad
 quæ impelli nemo possit.
 potiusq; oppetēda mors
 est, grauiſſimis toleratis
 cruciatibus. Etenim ridi-
 cula uidentur, quæ ad cæ-
 dem maternam Alcmaeo-
 nē Euripidis impulerūt.
 Difficile autem est inter-
 dum, quid cui præponen-
 dum sit, quidq; pro quo
 ferendum iudicare. Dif-
 ficilius etiam est, stare in
 eo quod sit iudicatū. Ferè
 enim quæ expectantur,
 molesta interueniunt: &
 quæ impellunt, turpia.
 Hinc laudē & reprehē-
 sionem coacti aut non co-
 acti, consequimur. Quæ
 igitur ui dicenda sunt fie-
 ri: an omnino cum causa

ex-

τα πράξει τις ἂν μὴ δεῖ, ἀ-
 λυὰ τὸν ἀνθρώπινον φύ-
 σιν ὑποβάλλει, καὶ μη-
 δεὶς αὖ ὑπομῆναι. σὺν
 δ' ἴσως δὴ ἔστιν ἀνάγκη
 δεῖναι, ἀλλὰ μᾶλλον ἀ-
 ποβητέον, παθόντα τὰ
 δεινότερα. καὶ γὰρ τὸν Εὐ-
 κλείδου Αλκμαίωνα γε-
 λοῖα φαίνεται τὰ ἀναγ-
 κάσαντα μητρὸν τὸν ἥ-
 σαι. ἔστι δὲ χαλεπὸν ἐ-
 νίοτε τὸ λείναι ποῖον
 ἀντιπείσσει αἰρετέον, καὶ
 τί ἀντὶ τίνος ὑπομνε-
 τέον. ἔτι δὲ χαλεπώ-
 τερον τὸ ἐμμεῖναι τοῖς
 γνωσθεῖσιν. ὥς γὰρ ἐ-
 πὶ τὸ πολὺν ἐστὶ, τὰ μὲν
 προσδοκώμενα, λυπη-
 ρά. τὰ δ' ἀναγκάζον-
 τα, αἰσχρά. ὅθεν ἐπαινοὶ
 καὶ βόγοι γίνονται περὶ
 εἰ τὸς ἀναγκασθέντας
 ἢ μὴ. τὰ δὲ πῶς φατέ-
 ον βίαια· ἢ ἀπλῶς μὲν,
 ὅπότ' αὖ ἢ αἰτίᾳ σὺν
 τοῖς

τοῖς ἐν τῷ ἡ, καὶ ὁ πρῶτος
 τῶν μηδὲν συμβάλλου-
 ται. ἃ ἢ καὶ αὐτὰ μὲν,
 ἀνούσιά ἐστι, νῦν ἢ καὶ
 ἀντὶ τῶνδε αἰρετὰ,
 καὶ ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ πρῶτῳ
 ἴσχυται, καὶ αὐτὰ μὲν, ἀ-
 νούσιά ἐστι νῦν ἢ καὶ ἀν-
 τὶ τῶνδε, ἐν δὲ σία· μάλ-
 λον ἢ εἰσιν ἐνούσιαι.
 αἱ γὰρ πράξεις ἐν τοῖς
 καὶ ἐνάστα· ταῦτα δὲ
 ἐν δὲ σία. ποῖα δ' ἀντὶ
 ποίῳ αἰρετέον, ὃ ῥᾶ δι-
 ορ ἀποδοῦναι. πολλὰ
 γὰρ διαφοραὶ εἰσιν ἐν
 τοῖς καὶ ἐνάστα. εἰ δὲ
 τις τὰ ἡδέα καὶ τὰ κα-
 λὰ φαίη βίαια εἶναι· ἀ-
 ναγκάζει γὰρ ἐξ ὧν ὄντα.
 πάντα ἂν εἴη ὅτι βί-
 αια. τέττω γὰρ χάρι-
 πάντα πάντες πρῶτος
 σι. καὶ οἱ μὲν βίαια καὶ ἀ-
 νούτες, λυπηρῶς· οἱ δὲ
 διὰ τὸ ἡδὺ, μεθ' ἡδον-
 ῆς γελοῖον δὲ τὸ αἰσῶ-
 θαι

extrinsecus est, et qui
 facit nihil adiuvat? quæ
 autem per se sunt, inuitæ
 fiunt, nunc uerò ex ho-
 rum causa expetenda,
 eorumq; in agente prin-
 cipium est: per se inuitæ
 fiunt: nunc uerò, horūq;
 causa, libenter: potiusq;
 libenter facta uidentur.
 nam in rebus singulis a-
 ctiones uersantur. ea ue-
 rò libenter fiūt. quæ aut
 quib. sint anteponenda,
 non est facile exponere.
 Multæ enim sunt rerum
 singularū differentie. q;
 si quis iucunda et pul-
 chra, uiolenta dixerit, q;
 cum extra sint, cogāt: iti-
 dē uiolenta erūt omnia.
 horū enim causa omnes
 omnia faciunt: cū mole-
 stia, qui per uim inuitiq;
 faciūt: qui uerò iucundi-
 tate incitati cū uolupta-
 te. Ridiculū ergo est ac-
 85 causa

cusare q̄ externa sunt, nō
seipsum, q̄ à rebus eiusmo-
di facile capiatur. resq̄;
præclaras sibi, foedas attri-
buere iucunditati. Igitur
apparet, ut id fieri, cuius
principiū extra sit, nihil
eo cui uis infertur, adiu-
uante: quod aut fit ignora-
tione, non omne libenter
fit: at inuiti facimus, quod
molestū est, & cuius nos-
met poenitet. Nā q̄ per i-
gnorantiā fecerit qdlibet,
nec se id egisse molestè fe-
rat, nō fecit ille quidem li-
bēter quod ignorauit: nec
rursum inuitus, cū minus
agrè ferat. Is igitur quē
facti per ignorantia poe-
nitet, inuitus: quē nō poe-
nitet, quoniā diuerius ab
illo est, nō libēter facere
dicatur. quoniā .n. ab al-
tero differt, aptius est ha-
bere suū nomen. Aliud e-
tiam uidetur per ignorantiam facere, aliud ignoran-

ταυτὰ ἐν τῷ. ἀλλὰ μὴ αὐ-
τὸν, σὺν θύρα τὸν ὄντα ὑπὸ
τῶν τοιούτων, καὶ τῶν μὲν
καλῶν ἐαυτὸν, τῶν δὲ αἰ-
σχρῶν τὰ ἡδέα. εἶοιγε δὲ
τὸ βίαιον εἶναι, & ἐξωθεν
ὁ ἀρχὴ, μὴθεν συμβαλλο-
μὲν & τῷ βιασθέντος. τὸ δὲ
δὲ ἀγνοίαν & χεῖν ἐκείνου
μὲν ἅπαν ἐστὶν. αἰσχύνη
δὲ τὸ ἐπίλυτον καὶ ἐν με-
ταμελείᾳ. ὁ γὰρ δὲ ἀγνοί-
αν πράξας ὁ, τιού, μὴ
δὲν δὲ δυσχεραίνων ἐπὶ
τῇ πράξει, ἐνώμην & πᾶς
πραχέν, ὁ γέ μὴ ἡδέα. & δὲ
αὐτὸν ἀνὴρ, μὴ λυπέμενός
γε. τῷ δὲ δὲ ἀγνοίαν, ὁ
μὲν ἐν μεταμελείᾳ ἀ-
νὴρ δονεῖ. ὁ δὲ μὴ μετα-
μελόμενος, ἐπεὶ ἔσθρος,
ἐστὶν & χεῖν. ἐπεὶ γὰρ
διαφέρει, βέλτιον ὀνομα-
ζεῖται ἰδίῳ. ἐσθρὸν δὲ εἶ-
νε καὶ τὸ δὲ ἀγνοίαν
πράττειν, τῷ ἀγνοῦντα
τεμ.

ποιεῖν. ὁ γὰρ μεθύων, ἢ
 ὀργισμένος ἢ δυνεὶ δι-
 ἀγνοίαν πράττει. ἀλλὰ
 διὰ τὴν ἰσὺν εἰρημότητος. ἢ
 εἰδὼς δὲ, ἀλλ' ἀγνοῶν.
 ἀγνοεῖ μὲν οὖν πᾶς ὁ μο-
 χθηρὸς ἀ δεινὰ πράττει,
 καὶ ὧν διὰ ἀφεντέων. καὶ
 διὰ τὴν τοιαύτην ἀμαρ-
 τίαν, ἀδικοὶ καὶ ὅλως
 ληποὶ γίνονται. τὸ δ' ἀν-
 σιὸν βλάπεται λέγεσθαι,
 ἢ ἐῖς ἀγνοεῖ το συμφέ-
 ρον. ἢ γὰρ ἢ ἐν τῇ προαι-
 ρέσει ἀγνοία αἰσίου ἀν-
 σίς, ἀλλὰ τῆς μοχθηρίας.
 ἢ δ' ἢ καθόλου. φέρονται
 γὰρ διὰ γε ταύτων. ἀλλ'
 ἢ καθ' ἑκαστα, ἐν οἷς καὶ
 περὶ αὐτῶν πράξις. ἐν τῇ τοῖς
 γὰρ καὶ ἑλεος, καὶ συγ-
 γνώμη. ὁ γὰρ τῇ τῶν τι ἀ-
 γνοῶν, ἀνυσίως πράττει.
 ἴσως οὖν ἢ χεῖρον διορί-
 σαι αὐτὰ, τινὰ καὶ πῶτα
 ἐστὶ, τίς τε διὰ, καὶ τί, καὶ
 περὶ τῶν, ἢ ἐν τίνι πράττει.
 ἐνίο-

tem. Non enim ebrius aut
 iratus uidetur per ignora-
 tionem facere, sed per eo-
 rum quicquam quæ dixi-
 mus: nec sciens tamen a-
 git, sed ignorans. Ac i-
 gnorat quidē improbus
 omnis, quæ faciēda sunt,
 quæq; fugienda: iniusti-
 q; omnino mali ex eo er-
 rore nascuntur. Nec dica-
 tur statim inuitus agere,
 si quis quod utile sit igno-
 ret. nō enim in electione
 ignorātia inuitē facti cau-
 sa est, sed peccati: neq; re-
 rū uniuersarū: siquidē ob
 eā culpātur, sed rerū sin-
 gularū, in qb. uersatur a-
 ctio. In his enim locus est
 et uenīæ et misericordiæ:
 quoniā qui eorū aliqd i-
 gnorat, facit inuitē. Sed
 fortē nō malum est, quæ,
 quotq; sint ea exponere:
 tū, quisnā, quidq; agat, tū
 qua in re uersetur actio:
 inter-

interdū etiam quo quasi
instrumento, cuiusq; rei
causa, ut salutis : & quo
tandē modo, ut remisse,
an uehemēter. Atq; hæc
quidē omnia nemo igno-
rare possit, modò ne sit
insanus. Perspicuum id
quidem est de eo quia-
gat: quoniam qui se igno-
rabit ipsum? Quid au-
tē agat, aliquis ignoret,
ut cum sibi aiunt exci-
disse, aut se nescisse arca-
na esse, ut Aeschylus my-
steria: aut cum uellet mō-
strare, misisse telum, ut
is qui catapultam. putet
etiā quis filiū hostem es-
se, ut Merope : & hastā
orbicularem, quæ lan-
ceæ formam habeat, aut
lapidem esse pumicem:
& interficiat qui salu-
tis causa ferit, & qui
tangere uelit, pulset,
ut qui luctantur.

Cum

ἐνίοτε δὲ καὶ τίνι, οἷον
ὀργάνῳ · καὶ ἐνεκὰ τί-
νος, οἷον σωτηρίας · καὶ
πῶς, οἷον ἡρέμα, ἢ σφό-
δρα. ἅπαντα μὲν οὖν
ταῦτα ἅδεις αὐτὸν ἀγνοή-
σεις, μὴ μαινόμενος. δὴ
λοῦν ἢ ὡς ἅδεις τὸν πράτ-
τοντα · πῶς γὰρ ἑαυτὸν
γε· ὃ ἢ πράττει, ἀγνοῦσι
ἐν αὐτῷ. οἷον λέγοντες
φασιν ἐμπροσθεν αὐτοῦ,
ἢ ἐν εἰδέναι ὅτι ἀπόρρη-
τα εἶναι, ὥσπερ Αἰχύλος
τὰ μυστικά. ἢ δειξάμενος
βουλόμενος, ἀφείναι, ὡς ὁ
τὸν κατὰ πέλιν. οἷον θείν
δὲ αὐτῷ καὶ τὸν ἵον πο-
λέμιον εἶναι · ὥσπερ ἢ
μόροπῃ · καὶ ἐσφαιρῶ-
σαι τὸ λελογχωμένον
λόγῳ · ἢ τὸν λίθον λίαν
εἶναι, καὶ ἐπὶ σωτη-
ρίας παίσας, ἀποκτείναι
αὐτὸν · καὶ θίξαι βουλόμε-
νος, ὥσπερ οἱ ἀνδροχει-
ζόμενοι πατάξουσιν αὐτὸν.

πότε

περὶ πάντα δὴ ταῦτα
 τῆς ἀγνοίας ὕψους, ἐν οἷς
 ἡ πρᾶξις, ὁ δὲ τῶν τι ἀ-
 γνοήσας, ἀνωρ δὲ οὐκ ἐπε-
 πραχόναι, καὶ μάλιστ'
 ἐν τοῖς λυσιωτάτοις. λυ-
 σιώτατα δ' εἶναι δὲ οὐκ ἐπε-
 να. τῶ δὲ κατὰ τὴν τοῖ
 αὐτὴν ἀγνοίαν ἀνθρώπων
 λεγόμενον, ἔτι δὲ τὴν
 πρᾶξιν λυσιωτάτην εἶναι
 καὶ ἐν μετὰ μελέει, ὅντος
 δ' ἀνθρώπων τῶ βίαις καὶ
 δὲ ἀγνοίαν, τὸ ἐκείνου
 δόξειεν αὖ εἶναι, ὅτι ἡ αἴ-
 χη ἐν αὐτῷ, εἰδότες τὰ
 κατὰ ἐνάστα, ἐν οἷς ἡ πρᾶ-
 ξις. ἴσως γὰρ ὅτι κατὰ τὴν λέ-
 γεται τὸ ἀνθρώπων εἶναι
 τὰ διὰ θυμὸν ἢ διὰ ἐπι-
 θυμίαν. πρῶτον μὲν γὰρ
 ὅτι ἐν τῷ τῶν ἀλλοτρίων
 ἐν ἀνθρώπων πρᾶξις. ὅτι
 οἱ παῖδες. εἴτα πᾶσι τοῖς
 ὅτι ἐν ἀνθρώπων πρᾶξις
 τῶν δὲ ἐπιθυμίαν ἢ θυ-
 μόν.

Cum igitur in his omni-
 bus ignoratio uersetur,
 in quibus actio, qui co-
 rum aliquid ignorauit,
 fecisse uidetur inuitus.
 ac maxime qui rerum i-
 gnarus erit principatum
 obtinemium. Principa-
 tū aut tenet, in quib. est
 actio, et cuius causa reli-
 qua fiunt. quod ergo sit
 ignoratione cū inuitē fa-
 ctū dicatur, præterea ta-
 deat ac poeniteat actio-
 nis oportet. Cū uerò in-
 uitē factū sit, quod ui fit,
 et p ignorationē, libēter
 fieri uideatur, id cuius
 principū quisq; cōtinet,
 sciēs res singulas, in qui-
 bus actio uersetur. forsā
 enim nō rectē dicūtur ab
 inuitis fieri, q̄ uel ira fi-
 ūt, uel cupiditate. Primū
 enim nullū aliud animal,
 neq; pueri libēter faciēt.
 deinde nihil ne eorū q̄ p
 iram

irā uel cupiditatem facimus: an uerò honesta liber, turpia inuitè: à nō id ridiculū sit, cū præsertim una sit eorū causa? Absurdū uerò forsità ab inuito ea fieri dicere, quorū appetitiōe teneri decet. Atqui decet & irasci quibusdam de rebus, et nōnullarū duci cupiditate: ut ualitudinis, & doctrinæ. uidemur etiam molestiam afferre, quæ inuiti facimus: quæ uerò cupidè, oblectationē. Iā uerò quod tandē erit discrimen, inter ea quæ per rationem, & quæ per irā peccātur, quæ ab inuitis fiāt. Vtraq; enim fugienda sunt: nec minus uidentur esse hominis sine ratione affectiones: actionesq; hominis ab ira, et à cupiditate proficiscuntur. Atq; illas absurdū est in inuitè factis ponere.

Ex

μόν· ἢ τὰ ἡλατὰ μὲν ἐπὶ
 ηὐσίων· τὰ δὲ αἰσχρά,
 ἀνησίων. ἢ γελοῖον ἐ-
 νὸς γε αἰτίου ὄντος. ἄτο-
 πον ἢ ἴσως τοῦ ἀνέστια φά-
 ναι, ὡς δὲ ὀρέγεσθαι.
 δὲ δὲ ἡλατὸν ὀργίζεσθαι ἐ-
 πί τισι, καὶ ἐπιθυμίᾳ
 τινῶν. οἷον ὑγείας καὶ
 μαθήσεως· δὲ δὲ, τὰ
 μὲν ἀνέστια, λυπηρὰ εἶ-
 ναι. τὰ ἢ ἡλατὶ ἐπιθυμί-
 αν, ἢ δὲ αἰ. ἐπὶ δὲ τί δια-
 φέει τῷ ἀνέστια εἶναι
 τὰ ἡλατὰ λογισμὸν, ἢ θυ-
 μὸν ἀμαρτηθέντα. φαν-
 ητὰ μὲν γὰρ ἀμφω. δὲ
 νῆ δὲ ἐχ' ἡττορ ἀνθρώ-
 πινά εἶναι τὰ ἀλογα-
 πάθη· αἱ δὲ πράξεις
 τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ θυ-
 μὸν καὶ ἐπιθυμίας.

ἄτοπον δὲ τὸ
 τιθέναι αἰ-
 νόσια
 ταῦ-
 τα.

Διως

Διωρισμένων ἢ τοῦ
 τε ἐνδοσίου καὶ τοῦ ἀνδ-
 σίου, περὶ προαιρέσεως
 ἐπεταὶ διελθεῖν. οἱ νεώ-
 τατον γὰρ εἶναι δυνά-
 τῃ ἀρετῇ, καὶ μάλλον
 τὰ ἥθη λείπειν τῶν προ-
 ξεων. ἡ προαίρεσις δὲ,
 ἐνούσιον μὲν φαίνεται.
 οὐ ταυτόν δέ, ἀλλ' ἐ-
 πί πλεον τὸ ἐνούσιον.
 τὸ μὲν γὰρ ἐνούσιον καὶ
 παῖδες καὶ τὰ ἄλλα
 ζῶα λογισμῷ, προαιρέσε-
 ως δ' ὄν. καὶ τὰ ἐξαίφνης
 ἐνδύσιν μὲν λέγομεν. κα-
 τὰ προαίρεσιν δ' ὄν. οἱ ἢ
 λέγοντες αὐτὸν ἐπιθυμί-
 αν, ἢ θυμὸν, ἢ βούλησιν,
 ἢ τινα δόξαν, ὅν ἐοίκα-
 σιν ὁρθῶς λέγειν. ὁ γὰρ
 λογισμὸς ἡ προαίρεσις καὶ
 τῶν ἀλόγων. ἐπιθυμία
 ἢ καὶ θυμός. καὶ ὁ ἀνδρα-
 τὴς, ἐπιθυμῶν μὲν προ-
 αἶται, προαίρεσιν μὲν δέ ὄν.
 et ira sunt: et impotens cupiditate, non electione agit:

Expositis ijs quæ et li-
 benter et inuiti homines
 faciunt, sequitur ut de ani-
 mi electione dicamus. Nā
 et uirtuti coniuncta esse
 maximè, et mores quales
 sint magis quàm ipsæ a-
 ctiones, indicare uidetur.
 Electio igitur res uidetur
 esse quæ libeat, non ta-
 men idem est, sed quod li-
 bet, patet latius. libenter
 enim facta cōmunia sunt
 puerorum et aliorum a-
 nimantium: deligendi iu-
 dicium non est. Et quæ
 repentè fiunt, libenti a-
 nimo fieri dicimus: eligen-
 te nequaquam. Nec rectè
 uidentur dicere ij qui ele-
 ctionem uel cupiditatem
 aiunt esse, uel iram, uel
 uoluntatem, uel quandam
 opinionem. Non enim
 communis electio est ex-
 pertiū rationis: cupiditas
 contraq;

cōtraq; cōtinēs, delectu,
 nō cupiditate. præterea
 delectui contraria cupi-
 ditas est, cupiditati cu-
 piditas non est. Cupidi-
 tas etiā uoluptatis est, et
 ægritudinis: electio nec
 uoluptatis, nec ægritudi-
 nis. multo etiā minus i-
 ra. quoniā minimè uidē-
 tur q̄ per irā fiūt, electio
 ne fieri. Nec uolūtas qui-
 dem, etiā si ad eam pro-
 ximè accedere uideatur.
 non enim ea nobis eligi-
 mus quæ fieri nequeūt.
 q̄ si quis hæc se eligere
 dicat, insanus esse uidea-
 tur. At uolumus ea etiā
 quæ fieri non possunt, ut
 immortalitatē. Et uolun-
 tas in ijs etiam cernitur,
 quæ perfici non possint
 per eum qui illa uult: ut
 cum aliquis uult histrio-
 nem quendam aut athle-
 tam uincere. At nemo ta-
 lia

ὁ ἐγνωσθῆς δ' ἀνάνια-
 λιν, προαιρέμενος μὲν,
 ἐπιθυμῶν δ' ὅ. καὶ προ-
 αἰρέσει μὲν ἐπιθυμία ἐ-
 ναντιστάται· ἐπιθυμία δ'
 ἐπιθυμία ὅ. καὶ ἡ μὲν ἐ-
 πιθυμία, ἡ δέος καὶ ἐπι-
 λύπον· ἡ προαἴρεσις δ'
 οὔτε λυπηρὸν, οὔθ' ἡ δέ-
 ος. θυμὸς δ' ἔτι ἡττορ.
 ἡμῖνα γὰρ τὰ διὰ θυ-
 μόν, κατὰ προαἰρέσειν ἐ-
 ναι δισπεί. ἀλλὰ μὲν ὅς
 βέλησις γε· καὶ πόρ σὺν
 ἐγγυς φαινόμενον. προ-
 αἰρέσεις μὲν γὰρ ὅτι ἐστὶ
 τῶν ἀδιωάτων· καὶ ἔ-
 τις φαίη προαιρεῖσθαι,
 δισποῖν αὖ ἡλίθιος εἶναι.
 βέλησις δ' ἐστὶ τῶν ἀ-
 διωάτων, οἷον ἀθανα-
 σίας· καὶ ἡ μὲν βέλησις
 ἐστὶ καὶ περὶ τὰ μηδε-
 μῶς δὲ αὐτὸν πρᾶχθόν-
 τα αὖ. οἷον ὑποκριτὴν
 τινα νικᾶν ἢ ἀθλητὴν·
 προαιρεῖται δὲ τὰ τοι-
 αῦτα

αὐτὰ ὅσους, ἀλλ' ὅσα
οἶεται αὖ γενέσθαι δι
αύτῃς. ἐτι δ' ἢ μὲν βού
λησις, τοῦ τέλους ἐ
στὶ μάλλον· ἢ δὲ προ
αίρεσις, τῶν πρὸς τὸ
τέλος· οἷον ὑγιαί
νειν βουλόμεθα, προ
αἰρούμεθα δὲ δι' ὧν
ὑγιανούμεν· ἡ δὲ σὺ
δαιμονεῖν βουλόμεθα
μὲν, ἡ δὲ φαρμὸν· προαι
ρούμεθα δὲ λέγειν οὐχ
ἀρμόζει. ὅπως γὰρ εἰσι
νον ἢ προαίρεσις περὶ
τὰ ἐφ' ἡμῖν εἶναι. ὅ δὲ
δὴ λόξα αὖ εἴη· ἢ μὲν
γὰρ λόξα δουεῖ πᾶσι
πάντα εἶναι, ἡ δὲ ὅσον
ἢ τῶν περὶ τὰ ἀίδια
ἡ δὲ τὰ ἀδιύατα, ἢ τὰ
ἐφ' ἡμῖν· ἡ δὲ τῶ ψυ
δαῖ ἡ δὲ ἀληθεῖ διαι
ρεῖται, ὅ τῶ ἡμεῶν ἡ δὲ
ἀγαθῶ, ἢ ἢ προαίρεσις
τῶ τοῖς μάλλον. ὅπως
μὲν οὖν λόξη ταυτὸν
ἴσως

lia eligit, sed quæ per se
putat posse fieri. Iam ue
rò finē potius spectat uo
luntas, electio ea quæ ad
finem pertinēt: ut ualere
uolumus, deligimus au
tem quibus ualetudinem
adipiscamur: & beati es
se uolumus, idq; prædica
mus. At si illud nos deli
gere dicamus, ineptum
fuerit. Omnino enim e
ligimus de rebus quæ
sunt in nostrapoteestate.
Nec opinio etiā esse pos
sit, quoniam in rebus o
mnibus cernitur opinio,
nec minus in æternis, &
quæ fieri non possunt,
quàm in ijs quæ in nobis
sitæ sunt. Præterea opi
nio falso ac uero, non ma
lo & bono, quibus ele
ctio potius, diuiditur. O
mnino igitur idem esse
quod opinio, nec id fortè
quisquā asserit, nec uerò
h idem

idem quod quædam opinio . Ex bonorum enim uel malorum electione cuiusdammodi sumus, ex opinione non sumus . Et deligimus uel assequi, uel declinare, aut quippiam eius generis . At quid quicq; sit, aut quam ad rem, aut ut conducatur, opinamur : assequendum autem aut uitandum non admodum opinamur . præterea electio laudatur, quod sit eius rei cuius magis opus sit, uel quod rectè fiat . At opinio, quod uerè . Atque ea deligimus, quæ scimus optima : ea opinamur, quæ non plañe scimus . Nec ijdem uidentur eligere et opinari q̄ sunt optima : sed nōnulli sunt qui cum melius sentiāt, impulsū uitio, quæ sequenda non sunt sequuntur.

ἴσως ὁ δὲ λέγει ὁ δὲ λέγει, ἀλλ' ὁ δὲ τινι . τῷ γὰρ προαιρεῖσθαι ἀγαθὰ ἢ τὰ κακὰ, ποιοὶ τινὲς ἐσμεν . τῷ ᾧ δοξάζειν, ὅ . καὶ προαιρούμεθα μὲν λαβεῖν ἢ φυγεῖν, ἢ τι τῶν τοιούτων . δοξάζομεν δὲ, τί ἐστίν, ἢ τίνι συμφέρει, ἢ πῶς . λαβεῖν δὲ ἢ φυγεῖν, οὐ πάντοτε δοξάζομεν . καὶ ἡ μὲν προαίρεσις ἐπαινεῖται, τῷ εἶναι οὐ δὲ μάλιστα, ἢ τῷ ὀρθῶς . ἡ δὲ δόξα, τῷ ἀληθῶς . καὶ προαιρούμεθα μὲν, ἢ μάλιστα ἴσμεν ἀγαθὰ ὄντα . δοξάζομεν δὲ, ἢ οὐ πάντοτε ἴσμεν . διονοῦσί τε οὐχ οἱ αὐτοὶ προαιρεῖσθαι τὰ ἀφῆστα καὶ δοξάζειν . ἀλλ' ὅτι οἱ δοξάζειν μὲν, ἀμεινότερα . διὰ τὴν νήαν δὲ αἰεῖσθαι ὅτι αὐτοὶ δὲ .

Δεῖ . εἰ δὲ προγίνε-
ται λόξα τῆς προαιρέ-
σεως, ἢ παρὰ νοουθεῖ,
οὐδὲν διαφέρει . οὐ
τὸτο γὰρ σκοποῦμεν .
ἀλλ' εἰ ταυτό ἐστι λό-
ξα τινί . τί οὖν ἢ ποιῶ
τί ἐστιν , ἐπειδὴ τῶν
εἰρημονῶν οὐθέν ἐ-
στιν . ἐνούσιον μὲν δὲ
φαίνεται . τὸ δ' ἐνού-
σιον, οὐ πάντ' προαιρέ-
τόν . ἀλλ' ἄρα γε τὸ πρὸ
βεβηλυμένον . ἢ γὰρ
προαίρεσις, μετὰ λόγον
καὶ διανοίας . ὑποση-
μαίνειν δ' εἰοίμε καὶ τὴν
νομῶν, ὥς ὅτι πρὸ ἐτέ-
ρων αἰρετόν .

Βεβηλύνονται δὲ πό-
τερά περὶ πάντων,
καὶ πάντ' βεβηλυτόν ἐ-
στιν, ἢ περὶ ἐνίων ἢ
ἐπὶ βελή . λεπτέον δ' ἰ-
σως βεβηλυτόν, ἔχον πό-
ν ἢ αὐτὴν βεβηλύναι, ἢ ἡλί-
θιος ἢ μαρινόμενος . ἀλλ'
ὑποβ

tur . nec uerò, q̄ antece-
dat opinio electionē, aut
cōsequatur, quicquā in-
terest : non enim id agi-
mus, sed utrū sit idē quod
aliqua opinio . Quid igitur,
aut quale est, quādo
quidem nullū est superio-
rū ? Apparet quidē liben-
ter factū esse, nec tamen
quicquid libēter fit, id om-
ne eligendū est, sed id
cuius antegressa est deli-
beratio . Nam cum ratio
ne et mente coniuncta est
electio : id quod etiam no-
mē significat . dictum est
enim eligendū, quod sit
præ alijs legendum .

Utrumne uerò de om-
nibus cōsultatur, ac in cō-
sultationē cadunt omnia :
an de quibusdam non ca-
pitur cōsiliū ? Dicēdū est
fortassis de ijs consultari,
nō de quib. stultus aliquis
uel insanus deliberet, sed
h 2 do

de quibus is qui sana
mente est. Sed de rebus
æternis nemo cōsultat, ut
de mundo, de diametro
latereq; nō cōmetiendis,
nec de ijs quæ in motu
sunt, semper aut eodem
modo eueniunt, siue ne-
cessitate, siue natura, aut
alia causa, ut sunt solis cō-
uersiones & ortus: neq;
de ijs quæ aliàs aliter e-
ueniunt, quales sunt sic-
citates & imbres: nec ue-
rò de ijs quæ fortuito fi-
unt, ut thesauri inuentio:
at ne res quidē omnes hu-
manæ, ueluti quomodo
optimè remp. Scythæ ad-
ministrare possint, Lace-
dæmoniorum nemo deli-
berat: nihil enim eorum
per nos fieri potest. At
de ijs consiliū capimus,
quæ sunt in nostra pote-
state ut gerātur. quæ e-
tiā sola reliqua sunt. Nā
causæ

ὑποβῶν ὁ νοῦν ἔχωρ.
περὶ τῶν αἰδιῶν &
λεῖς βελσύνεται· οἷον
περὶ τῆς κόσμου, ἢ τῆς
διαμέτρου καὶ τῆς πλυν-
ρᾶς, ὅτι ἀσύμμετροι.
ἀλλ' ὅτι περὶ τῶν ἐν λυ-
νήσιν, αἰεὶ τῶν κατὰ τὰ αὐ-
τὰ γινομένων, εἴτε ἐξ
ἀνάγκης, εἴτε φύσει, ἢ
διὰ τινὰ ἀλλοιωσίαν,
οἷον τροπῶν, καὶ ἀνατο-
λῶν. & περὶ τῶν ἄλλο-
τε ἄλλως, οἷον αὐχμῶν
καὶ ὀμβρῶν· & δὲ περὶ
τῶν ἀπὸ τύχης, οἷον θη-
σαυρῶν σύρσεως. ἀλλ'
ὅτι περὶ τῶν ἀνθρώπι-
νῶν πάντων. οἷον πῶς
συνέβαι ἀριστὰ πολιτεύ-
οιντο, & λεῖς λαμβανέμε-
νίον βελσύνεται. & γὰρ
γένοιτ' αὐτῶν διὰ νό-
μων & νότον. βελσύνεμεθα
δὲ περὶ τῶν ἐφ' ἡμῶν
πραγμάτων, ταῦτα δὲ
καὶ ἐστὶ λοιπὰ. αἷτια
γὰρ

γὰρ δονῶσιν εἶναι, φύ-
 σις, καὶ ἀνάγκη, καὶ
 τύχη· ἐτι δὲ νῆς, καὶ
 πᾶν τὸ δι' ἀνθρώπου.
 τῶν δ' ἀνθρώπων ἐ-
 नाτοὶ βυλσύνονται. πε-
 ρὶ τῶν δὲ αὐτῶν πρᾶ-
 κτων, καὶ περὶ μὲν
 τὰς ἀνεριβῆς καὶ αὐ-
 ταρῆας τῶν ἐπιστημῶν,
 ἐν ἐστὶ βυλῇ, οἷον περὶ
 γυμμάτων. ὁ γὰρ δι-
 τάξομεν πῶς γυμνά-
 σιν. ἀλλ' ὅσα γίνεται
 δι' ἡμῶν, μὴ ὡσαύτως
 ἢ ἀεὶ, πῶρὶ τέτων βυ-
 λονόμεθα· οἷον πῶρὶ
 τῶν κατὰ ἰατρικὴν καὶ
 γυμναστικὴν, καὶ πε-
 ρὶ κυβερνητικὴν μάλ-
 λον ἢ γυμναστικὴν, ὁ-
 σωῆτορ διηγεῖσθαι.
 καὶ ἐτι πῶρὶ τῶν λοι-
 πῶν ὁμοίως· μάλλον
 ἢ καὶ πῶρὶ τὰς τέχνας
 ἢ τὰς ἐπιστήμας· μάλ-
 λον γὰρ πῶρὶ αὐτὰς

δι-

cause videntur, natura,
 necessitas, fortuna: præte-
 rea q; mens & quicquid
 per hominem fit. Singu-
 li autem homines de ijs
 consultant quæ per se i-
 ipsi efficere possunt. Nec
 uerò de artibus ac scien-
 tijs certis & seipsis con-
 tentis consilium capitur:
 quales sunt literæ, quæ
 quónam modo scribendæ
 sint, minimè dubitamus.
 Sed quæ per nos efficiun-
 tur, nō autem semper eo
 dem modo, de ijs consul-
 tamus. ut de ijs quæ me-
 dicina, numulariorū, &
 gubernatoris artes tra-
 ctant potius, q̃ quæ gym-
 nastice, quo minus certæ
 sunt. similis est ratio cæ-
 terarum: sed sæpius de
 ijs quæ ab artibus, quàm
 quæ à scientijs profici-
 scūtur: propterea quòd
 magis ea ueniūt nobis in

h ;

du-

dubiū. consultatio aut in
ijs est quæ plerūq; eue-
niunt, incertū tamen quò
inclinare debeant: in in-
finitis etiam. Ad res aut
magnas consultores adhi-
bemus, nobis ipsi diffisi,
quasi minus ad statuen-
dū idoneis. Consultamus
autem, nō de finibus, sed
de pertinentibus ad fines.
Neq; enim medicus an cu-
ret, consultat: aut orator,
an persuadeat: uel ciui-
lis, an legibus bene insti-
tuat, uel alij artifices de
fine: sed ij propositum si-
bi finem, quomodo, et
quibus rebus assequan-
tur, inquirunt. Quòd si
cō pluribus ad eum per-
ueniri posse constet, tum
qua facillimè et optimè
possit, considerant: sin u-
na perfici queat, quem-
admodum per hanc as-
sequatur, ad illamq; per
quam

δισάξομεν. τὸ βέλους
δαί δὲ ἐν τοῖς ὡς ἐπι-
πολὺν, ἀδύλοις ἢ πῶς
ἀποβήσεται, καὶ ἐν οἷς
ἀδιόριστον. συμβῆλκε
δὲ παραλαμβάνομεν
εἰς τὰ μεγάλα, ἀπι-
στύντες ἡμῖν αὐτοῖς ὡς
οὐχ ἰκανοῖς διαγνώ-
ναι βελουόμεθα ἢ, οὐ
περὶ τῶν τελῶν, ἀλλὰ
περὶ τῶν πρὸς τὰ τέ-
λη. ὅτε γὰρ ἰατρὸς βε-
λούεται, εἰ ὑγιᾶσθ' ὅτε
ρήτωρ, εἰ πείσθ' ὅτε πο-
λιτικὸς, εἰ συννομίαν ποι-
ήσει, ὃ ἢ τῶν λοιπῶν ἢ
δαίς ὁρῇ τῶν τελῶν. ἀλ-
λὰ θέμενοι τέλος τι,
πῶς καὶ διὰ τίνων ἐ-
σται, σπουδᾷσι. καὶ διὰ
πλείονων μὲν φαινο-
μὸν γίνεσθαι, διὰ τί-
νος ῥᾶστα καὶ λιέλκιστα
ἐπισπουδᾷσι. δι' ἐνὸς ἢ
ἐπιτελεσμένον, πῶς διὰ
τῶν ἐσται. λιανένο
δαί

διὰ τίνος, ἕως αὐτὸν ἔλθω
 σιν ἐπὶ τὸ πρῶτον αἰ-
 τιον, ὃ ἐν τῇ σύρῃ
 ἑκατόρ ἐστιν· ὁ γὰρ βε-
 λονόμοστος ἐδίδεκεν
 τῆς αἰτίας ἀναλύειν τὸν
 εἰρημονόμον τρόπον, ὥς
 πρὸς διάγραμμα· φαί-
 νεται δὲ ἡ μὲν ζήτη-
 σις, ὅτι πάντα εἶναι βού-
 λουσις, οἷον αἱ μαθη-
 ματικά· ἡ δὲ βούλου-
 σις πάντα ζητήσις· καὶ
 τὸ ἑκατόν ἐν τῇ ἀνα-
 λύσει, πρῶτον εἶναι ἐν
 τῇ γενέσει· καὶ μὲν
 ἀδυνατῶν ἐν τῷ χω-
 ρῷ, ἀφίστανται· οἷον
 ἐκ χειρὸς αἰσθάνων δὲ· ταῦ-
 τα δὲ μὴ οἷον τε πο-
 ρεύσθαι· ἐάν τις δύνα-
 τὸν φαίνεται, ἐκ χειρὸς
 πρᾶττε· δυνατὰ ἔστι,
 ἀλλ' ἡμῶν γένοιτο αὐτῷ.
 ἵνα γὰρ διὰ τῶν φίλων,
 αἱ ἡμῶν πῶς ἐστίν·
 ἡ γὰρ ἀρχὴ ἐν ἡμῖν.

ἵνα

quā perueniant, eousq;
 dum ad primam causam
 ueniant, quæ in inueniē-
 do postrema est. Nā qui
 consultat eodem modo
 quo diagramma inquire-
 re, ac retexere uidetur.
 Constat autem non om-
 nem quæstionem esse de-
 liberationē, quales sunt
 mathematicæ: delibera-
 tionem uerò omnem esse
 quæstionem, quodq; rete-
 xendo postremum est, id
 primū esse gignendo. qd'
 si in id inciderint quod fi-
 eri nequeat, ut, si pecu-
 nijs sit opus, nec possint,
 suppeti, tū se abstrahunt:
 sin aut fieri posse consti-
 terit, ad efficiendum ag-
 gredimur. Atqui ea fie-
 ri possunt, quæ per nos
 efficiantur. nam quæ a-
 micorū opera fiunt, per
 nos fiūt quodā modo, quæ
 principiū in nobis sitū est.

h 4 Qæ.

Quæritur aut aliàs in-
strumēta, aliàs usus corū,
itēq; in reliquis: interdū
quare, aliquādo quo pa-
cto, aut qua ratione res
cōfici queat. Homo itaq;
videtur, ut dixi, principiū
esse actionū: consiliū aut
in ijs uersari que ab eo
agi possunt. At actiones
aliorū causa sunt. Nunq̃
igitur cadet in delibera-
tionē finis, sed quæ ad fi-
nes cōducunt: nec res sin-
gulæ quidē, ut sitne hoc
panis, & recte ne cōco-
ctus, an confectus sit, quo-
niam hæc cadūt sub sen-
sum: ac si semper delibe-
raret quis, in infinitum
progredieretur. quod aut
in deliberationē cadit, et
in delectū, eadē sunt, nisi
quod iam definitū est de-
ligendū. Quod enim de
cōsilio iam iudicatū est,
eligendū est. Tū. n. quis-
que

ζητείται ὅτε μὲν τὰ
ὄργανα, ὅτε ἢ χρεία
αὐτῶν. ὁμοίως δὲ καὶ
ἐν τοῖς λοιποῖς, ὅτε
μὲν δι' ἧς, ὅτε ἢ πῶς, ἢ
διὰ τίνος. εἶνε δὴ,
καθ' ἑαυτὴν εἴρηται, ἀν-
θρώπος εἶναι ἀρχὴ τῶν
πράξεων. ἢ ἢ βελὴ πε-
ρὶ τῶν αὐτῶν πράξεων.
αἱ ἢ πράξεις, ἄλλωρ ἐ-
νεῖα. ἢ αὖ οὐκ εἴη βε-
λόντων τὸ τέλος, ἀλ-
λὰ τὰ πρὸς τὰ τέλη.
ἢ ἢ δὴ τὰ καθ' ἑαυτὰ
εἶον εἰ ἄριστος τῆτο, ἢ
πέπεπται, ἢ πεποικίται
ὥς δεῖ. αἰσθήσεως γὰρ
ταῦτα. εἰ ἢ αἰ βελού-
σεται, εἰς ἀπειρον ἤξει.
βελόντων ἢ καὶ προαι-
ρετὸν τὸ αὐτό. πλεον
ἀφωρισμόν ἢ δὴ τὸ
προαιρετόν. τὸ γὰρ
ἐν τῆς βουλῆς προαι-
ρετόν, προαιρετόν ἐστι.
παύεται γὰρ ἐνα-
τος

σος ζητῶν πῶς πρά
 ξει, ὅταν εἰς αὐτὸν
 ἀναγάγῃ τὴν ἀρχὴν,
 καὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἡγού
 μνον. τοῦτο γὰρ
 τὸ προαιρούμενον. Δὴ
 λοιπὸν δὲ τοῦτο καὶ ἐν
 τῶν ἀρχαίων πολιτει
 ῶν, ὡς Ομηρος ἐμι
 μέτο. οἱ γὰρ βασιλεῖς
 ἀπὸ προέλοντο ἀνέγγε
 λον τῷ δήμῳ. ὅντος ἡ
 τῆ προαιρετῆς, βουλευ
 τῆς ὁρεντῆς τῶν ἐφ' ἡ
 μῖν, καὶ ἡ προαίρεσις
 αὐτὴ εἰς βουλευτικὴν ὁρε
 ξις τῶν ἐφ' ἡμῖν. ἐν
 τοῦ βουλευσάσθαι γὰρ
 λείοντες, ὁρεγόμε
 θα ἡμετέρας τὴν βέλουν
 σιν. ἡ μὲν οὖν προαίρε
 σις τύπῳ εἰρηδῶ
 καὶ περὶ ποῖα
 ἐστὶ, καὶ ὅτι
 τῶν πρὸς
 τὰ τέ
 λη.

H J

que desinit quō quicque
 gerat exquirere, cū prin
 cipiū ad se retulerit, et
 ad eam sui partē quæ te
 net principatum. hæc e
 nim pars deligit. quod ex
 ucteribus etiam respub.
 quas imitatus est Home
 rus, perspicitur. Quæ e
 nim reges elegerant, de
 ijs ad populū referrebāt.
 quoniam aut deligendū
 est quod per deliberatio
 nem expetendum est in
 ijs quæ in nostra sunt po
 testate, profectō electio
 erit deliberata appetitio
 eorū quæ in nostra sunt
 potestate. Iudicio enim
 ad deliberationem adhi
 bito, consultatio nicōgru
 enter appetimus. Ac ele
 ctio quidē quid sit, qui
 bus in rebus uersetur, es
 seq; rerum quæ ad fines
 spectant, plane di
 ctum sit.

h s

Vo.

4 Voluntatem aut finis
 esse diximus: sed alijs ef-
 se uidetur uerè boni: alijs
 boni quod uideatur. At-
 qui euenit ijs qui uolun-
 tatiū bonū esse dicant,
 nō uolūtatiū esse id quod
 uelit minus rectè expe-
 tens. si enim uoluntariū
 erit, bonū etiā erit. at e-
 rat fortasse malū. iis aut
 qui aiunt uoluntariū ef-
 se, quod bonū uideatur,
 uoluntariū non esse natu-
 ra, sed quod cuiq; uisum
 sit. atqui aliud alijs, & si
 ita res ferat, etiam cōtra-
 ria uidētur. quæ si minus
 probantur, confitendū
 ne est omnino ac reuera
 bonum uoluntarium ef-
 se? cuique uerò quod ui-
 deatur? Ac uiro qui-
 dem bono, id bonum
 quod uerè est: in probo,
 quod occurrit, uidetur:
 ἀλλὰ, τὸ καὶ ἀλήθειαν εἶναι. τῷ ἢ φύλῳ, τοῦ Τυχόρου

Ἡ δὲ βέλῃσις, ὅτι
 μὲν τῷ τέλει ἐστὶν, εἰς
 ρηταὶ. Διὸ καὶ τοῖς
 μὲν ἀγαθὸν εἶναι. τοῖς
 ἢ τῷ φαινόμενῳ ἀγα-
 θὸν συμβαίνει δὲ, τοῖς
 μὲν τὸ βέλῃτον ἀγα-
 θὸν λέγειν, μὴ εἶναι
 βέλῃτον ὃ βέλῃται ὁ
 μὴ ὁρθῶς αἰσθόμενος. εἰ
 γὰρ ἐστὶν βέλῃτον, καὶ
 ἀγαθόν. ἐν ἢ, εἰ ὅπως
 ἐτύχε λιπὸν. τοῖς δὲ
 αὖ τὸ φαινόμενον ἀ-
 γαθόν, τὸ βέλῃτον λέ-
 γειν, μὴ εἶναι φύσει βέλ-
 ῃτον, ἀλλὰ ἐκαστῷ τὸ
 δοκεῖν. ἄλλο δὲ ἄλλῳ
 φαίνεται. καὶ εἰ ὅπως,
 ἐτύχε τὰ πάντα. εἰ ἢ
 δὴ ταῦτα μὴ ἀρέσκει.
 ἄρα φάσκειν ἅπλῳ μὲν
 καὶ λιπὸν ἀλήθειαν βέλ-
 ῃτον εἶναι τὰ ἀγαθόν.
 ἐκαστῷ ἢ, τὸ φαινόμε-
 νον: τῷ μὲν οὖν ἀσθ-
 ῶν, τῷ ἢ φύλῳ, τοῦ Τυχόρου
 ὥσπερ

ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν σω-
μάτων, τοῖς μὲν δὲ δι-
απειμονοῖς, ὑγιεινὰ ἐ-
στὶ τὰ κατ' ἀλήθειαν
τοιαῦτα ὄντα τοῖς δὲ
ἐπινόσοις, ἐτόρα ὁμοί-
ως δὲ καὶ τινὲς καὶ
γλυκύς, καὶ θερμὰ,
καὶ βαρέα, καὶ τῶν ἄλ-
λων ἑκαστα. ὁ πᾶσι δὲ
ὅς γὰρ ἑκαστα λείνῃ ὁρ-
θῶς, καὶ ἐν ἑκάστοις τὰ
ἀληθὲς αὐτῷ φαίνεται.
καθ' ἑκάστου γὰρ ἔξιπ,
ἡ δὲ καὶ ἐστὶ καὶ καλὰ καὶ
ἡδέα. καὶ διαφορὰ
πλείστον ἴσως ὁ πᾶσι δὲ
ὅς, τῷ τὰ ἀληθὲς ἐν ἑκά-
στοις ὁρᾷ, ὥσπερ κα-
νὼν καὶ μέτρον αὐτῶν
ᾧ. τοῖς πολλοῖς ἢ ἡ ἀ-
πάτη διὰ τὸν ἡδονὴν
εἶσινε γίνεσθαι. ἔτι γὰρ
ἔσα, ἀγαθὸν φαίνεται.
αἰροῦνται οὖν τὸ ἡδύ,
ὥς ἀγαθόν. τὸν ἢ λυ-
πνόν, ὥς κακόν. φεύγου-
σιν.

Οὗτος

ut corporibus probè af-
fectis, salubria sunt ea
quæ reuera sunt eiusmodi:
quæ autem in morbis
sunt, alia: itemq; & ama-
ra, dulcia, & calida, &
grauia, & cætera om-
nia. Nam & bene de sin-
gulis uir bonus iudicat, et
facilè quid in re quaque
ueri sit, perspicit. Pro-
pria est enim sua cuius-
que habitus & honestas,
& uoluptas, excellit-
que uir bonus plurimum
in perspicendo quid in
quaq; re ueri sit, quasi re-
rum omnium mensura et
norma. At uerò multitu-
do à uoluptate decipi ui-
detur: quippe cum non
bona sit, esse uideatur.

Itaq; plerique uolunta-
tem appetunt, ut bo-
num: dolorem a-
spernantur, ut
malum.

Quo-

5 Quoniā aut uoluntarium, in fine: quæ uerò in deliberationē et delectū cadunt, in ijs cernuntur quæ ad finem ferunt: efficitur ut actiones quæ in illis uersantur, omnes eligendæ sint, libenterq; fiant. atq; in ijs uersantur uirtutis actiones. Virtus aut ipsa, itemq; uitium, in nostra sunt potestate. quas enim res ut agamus, eas etiam, ut ne agamus, quasq; ut non agamus, easdem ut agamus, in nobis sitū est. Ita si in nobis est agere quippiam, cum honestū sit, & non agere erit in nobis, cū turpe sit: etsi non agere cum sit honestū, erit quoq; in nobis situm id agere, cum turpe sit. Quod si in nobis situm est, ut honesta quæ sunt, & turpia faciamus, eodēq; modo ut ne faciamus. hoc aut est bonos

Ουτος δὲ βουλευτὴς μὲν τῶ τέλει, βουλευτῶν δὲ καὶ προαιρετῶν τῶν πρὸς τὸ τέλος, αἱ περὶ ταῦτα πράξεις καὶ τὰ προαιρετικὰ εἰσὶν αὐτῷ καὶ ἐνόςιοι· αἱ δὲ τῶν ἀρετῶν οὐδὲ γὰρ περὶ ταῦτα· ἐφ' ἡμῖν δὲ καὶ ἡ ἀρετὴ, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ κακία· ἐν οἷς γὰρ ἐφ' ἡμῖν τὸ πράττειν, καὶ τὸ μὴ πράττειν· καὶ ἐν οἷς τὸ μὴ, καὶ τὸ ναί. ὥστ' εἰ τὸ πράττειν καὶ λόγῳ, ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ, καὶ τὸ μὴ πράττειν, ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ, αἰσχρὸν ὁρ. καὶ εἴ το μὴ πράττειν καὶ λόγῳ, ἐφ' ἡμῖν· καὶ το πράττειν, αἰσχρὸν ὁρ, ἐφ' ἡμῖν· εἰ δ' ἐφ' ἡμῖν τὰ καλὰ πράττειν, καὶ τὰ αἰχρὰ, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ μὴ πράττειν· τοῦτο δὲ λῶν, τὸ ἀγαθοῖς

& ma-

καὶ ἡμεῖς εἶναι. ἐφ'
ἡμῖν εἶναι τὸ ἐπιτελέσει
καὶ φαύλοις εἶναι. τὸ
ἧ λέγειν, ὥς

οὐδεὶς ἐνώρ πονηρὸς,
ὅδ' ἄνωρ μάναρ,
εἴοιμε τὸ μὲν ψευδεῖ,
τὸ δ' ἀληθεῖ. μακάρει
ος μὲν γὰρ ὅδεῖς ἄ-
νωρ. ἢ ἡ μοχθηρία, ἐ-
κείνου. ἢ τοῖς γε νῦν ἐι-
ρημόνοις ἀμφισβητη-
τέον, καὶ τὸν ἀνθρώ-
που οὐ φατέον ἀρχὴν
εἶναι, ὅς ἡ γεννητὴν τῶν
πράξεων, ὥς ποῦ καὶ
τέκνον. εἰ ἡ ταῦτα φαί-
νεται, καὶ μὴ ἔχομεν
εἰς ἄλλας ἀρχὰς ἀνά-
γαγεῖν παρὰ τὰς ἐφ'
ἡμῖν, ὧν καὶ αἱ ἀρχαὶ
ἐφ' ἡμῖν, καὶ αὐτὰ ἐφ'
ἡμῖν καὶ ἐκείναι τοῖς
τοῖς δ' εἴοιμε μαρτυρεῖ-
σθαι καὶ ἰδίᾳ ὅφ' ἐπα-
ύωρ, καὶ ὑπ' αὐτῶν
τῶν νομοθετῶν, ἡ ἀνάγκη γὰρ καὶ τιμωροῦνται

et malos esse: certè pro-
bi, improbiue simus, est
id in nobis. at uerò dice-
re, quod

Nolens beatus nemo, nec
uolens malus:

illud falsum, hoc uerū ui-
detur. Nā et nemo est
beatorū inuitus, et uitius
uolentis est. alioqui à no-
bis paulo antè posita in-
controuersiā uocāda: ne-
gandusq; homo erit au-
ctor esse et procreator
actionū quasi liberorū.
q̄ si p̄spicua sunt, neq; ea
possumus ad alia referre
principia, nisi ad ea q̄ in
nobis sita sunt, certè quo-
rū in nobis sita sunt prin-
cipia, ea in nostra sunt po-
testate, atq; uolūtate. te-
stes huius rei sunt, et pri-
uatim singuli, et ipsi le-
gislatores, q̄ sumūt sup-
plicium de ijs qui praua

nō ui, nec per ignorantia
admittunt, cuius non sint
auctores ipsi: honorant
aut qui praeclara faciūt,
ut hos adhortentur, illos
deterreāt. atq nemo quē
quā ad ea hortatur quae
nec sunt in nostra pote-
state, nec nostrae uolūta-
tis: ut nihil attinet induce-
re, ut caleamus, uel dole-
amus, uel esuriamus, aut
aliud quiduis eius gene-
ris patiamur: quia nihilo-
minus ea perferemus. ete-
nim ignorantiae causam in
eo uindicant, si sua culpa
nescierit: ut in uinolētos
duplex poena constituta
est: q, principiū in eis, ne
uino obruatur, sitū est: qd'
quidē causa est ignoratio-
nis. qui metiā puniūt ali-
quid ignorātes q eorū le-
gibus continentur, quae
ipsa et cognosci debent,
γνοῦντάς τι τῶν ἐν τοῖς νόμοις, ἃ δεῖ ἐπίστασθαι,

τὰς δεῶντας μοχθη-
ρὰ, ὅσοι μὴ βία, ἢ δι-
ἄγνωϊαν, ἢς μὴ αὐτοῖς
αἰτιοί. τὰς δὲ τὰ λαλῶν
πράττοντας τιμῶσι·
ὥς τὰς μὲν προτρέφου-
τες, τὰς δὲ λιπύουσιν.
καί τοι πρὸς ὅσα μὴ
ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ, μήθ' ἐνέ-
σια, ὅς τις προτρέπεται
πράττειν, ὥς ὅτι πρὸ
ὀργῆς ὄντος πειθεσθῆναι
μὴ θορυμᾶν εἶναι, ἢ ἄλ-
γῆν, ἢ πέναν, ἢ ἄλλ' ὅ,
τιοῦ τῶν τοιούτων. ὅτι
θεὸν γὰρ ἡττοῦν πειθεσθῆναι
αὐτά. καὶ γὰρ ἐπὶ
αὐτῶ τῳ ἀγνοεῖν πολλὰ
ἴσσι, ἐὰν αἴτιος εἶναι
δουῇ τῆς ἀγνοίας, οἷον
τοῖς μεθύουσι διπλά-
τὰ ἐπιτίμια. ἡ γὰρ ἀρ-
χή ἐν αὐτῳ. λυγρὸς γὰρ
τῷ μὴ μεθυθεῖναι.
τοῦτο δὲ αἴτιον τῆς
ἀγνοίας· καὶ τὰς ἀ-
γνοῦντας

καὶ

καὶ μὴ χαλεπά ἐστι,
 λολάζουσιν. ὁμοίως δὲ
 καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, ὅσα
 δι' ἀμέλειαν ἀγνοεῖν
 δυνάσκειν, ὡς ἐπ' αὐτοῖς
 ὁρτὸ μὴ ἀγνοεῖν. τῷ
 γὰρ ἐπιμεληθῆναι λύ-
 ριοι. ἀλλ' ἴσως τοις τὸς
 τίς ἐστιν, ὥστε μὴ ἐπι-
 μεληθῆναι. ἀλλὰ τῷ
 τοις τὸς γενέσθαι αὐ-
 τοῖς αἰτίοις, ζῶντες ἀνεί-
 μονως, καὶ τῷ ἀδίνως
 ἢ ἀπολάθους εἶναι, οἱ
 μὲν λακρυγοῦντες, οἱ
 δὲ ἐν πόσει καὶ τοῖς τοι-
 σί τοις διαγοῖτες. αἱ γὰρ
 πόσι ἐνασθαι ἐνδύγαι,
 τοις τὸς ποιεῖσι. τῷ δὲ
 δῆλον ἐν τῷ μελεῖν
 τῶν πρὸς λύτινα αὐ-
 τῶν ἀγωνίαν ἢ πρᾶξι. δι-
 ἀτῆλασι γὰρ ἐνδύγαι
 τῶν. το μὲν οὖν ἀγνοεῖν,
 ὅτι ἐν τῷ ἐνδύγαι πε-
 ς ἐνασθαι αἱ ἐξείς γίνου-
 νται, λολιδίαν ἀναμῶνται.

ἔτι

nec sunt difficilia: itemq;
 in cæteris, si q per negli-
 gentiā aliquid uidentur
 ignorare, q in eis sitū e-
 rat, ut ne ignorarent: quā-
 doquidem in eorum erat
 potestate, ut darent ope-
 ram. quanquā aliqui for-
 tē sunt eiusmodi, ut ne-
 dent operam: eorūq; cul-
 pa accidit, ut tales fiant,
 dum dissolutē uiuunt: &
 ut iniusti & intemperā-
 tes sint: illi, dū fraude &
 dolo agūt: hi, dum degūt
 uitā in computationibus,
 alijsq; generis eiusdem.
 Nam quæ in quaq; re o-
 pera ponitur, tales homi-
 nes efficit. Quod ex ijs
 perspicitur, qui ad quod-
 uis certamen, uel actio-
 nem se exercent: semper
 enim id agunt. Ignorare
 ergo, ex opera in re qua
 que posita gigni habi-
 tus, est planē stupidi.

ab

absurdū etiam sit, facien-
tem iniuriam, nolle iniu-
stum esse: et intempera-
tē uiuentem, intemperan-
tem. Atqui si quis sciens
gerit ea, ex quib. erit in-
iustus, fiet iniustus. Nec
tamen si uelit quidē, cū
sit iniustus, esse desinat,
fiatq; iustus: quoniam ne
egrotus quidē, ualens, q
si ita fors tulerit, uolens
egrotat, libidinoſe uiuēs,
nec medicis credens. At
tū illi quidē licebat mor-
bum declinare: at postea
quā se prodidit, iam non
licet. ut is qui lapidē iacu-
latus est, non potest iam
reuocare, quanq̄ esset an-
tea in eius potestate ne
iacularetur, cū in ipso si-
tū esset principiū: sic iniu-
sto ac libidinoſo ab his ui-
tiji declinare initio licuit:
ideo uolētes faciūt: at po-

ὑτοῖς μὴ γενέσθαι, διὸ ἐπὶ νόντες εἰσὶ γονομόνοις
δέ

ἐτι δ' ἄλογον, τὸν ἀ-
δικοῦντα μὴ βούλε-
σθαι ἄδικον εἶναι. ἢ
τὸν ἀπολασάινοντα,
ἀπόλαστον. εἰ δὲ μὴ ἀ-
γνοῶν τις πρῶτ' εἰ ἐξ
ῶν εἶναι ἄδικος, ἐπὶ ὧν
ἄδικος ἀν' εἴη, ὅμω ἐ-
άν γε βέβληται ἄδικος
ῶν, παύσεται καὶ εἶναι
δίκαιος. ὅτι γὰρ ὁ νο-
σῶν, ὑγιής. καὶ εἰ ὅτως
ἐτυχον, ἐπὶ ὧν νοσεῖ ἀ-
πρᾶτ' ὡς βιοτ' ὄντων, καὶ
ἀπειθῶν τοῖς ἰατροῖς.
τότε μὲν οὖν ἐξελὼν αὐ-
τῷ μὴ νοσεῖν. προεμέ-
νω δὲ, ὅτι ἐτι. ὥσπερ
ὅτι ἀφ' ὧν τι λίθον, ἐτι
αὐτὸν διωκτὸν ἀνα-
λαβεῖν. ἀλλ' ὁμῶς ἐπ'
αὐτῷ τὸ βαλεῖν καὶ ῥί-
ψαι. ἢ γὰρ ἀρχὴ ἐπ' αὐ-
τῷ. ὅτι καὶ τῷ ἀδί-
κῳ καὶ τῷ ἀπολάσῳ,
ἐξ ἀρχῆς μὲν ἐξελὼν τοι-
σὶν

ἢ ἔστι μὴ εἶναι. οὐ
μόνον ἡ αἰτῆς ψυχῆς
λακνίαι ἐν ἑσίοις εἰσι,
ἀλλ' ἐνίοις καὶ αἱ τῶ σῶ
ματος, οἷς καὶ ἐπιτιμῶ
μεν. τοῖς μὲν γὰρ διὰ
φύσιν αἰσχροῖς, ὅσους
ἐπιτιμᾷ· τοῖς δὲ διὰ
γυμνασίαν καὶ ἀμέ-
λειαν. ὁμοίως δὲ καὶ πε-
ρὶ ἀσθενείαν, καὶ αἰ-
σχος, καὶ πῆρωσις. ὅ-
σους γὰρ αὐτὸν ὀνειδίσαι
τυφλῶ φύσει, ἢ ἐν νό-
σῳ, ἢ ἐν πληγῇ, ἀλλὰ
μᾶλλον ἐλεῆσαι. τῷ δὲ
ἐξ οἰνοφλυγίας, ἢ ἄλ-
λης ἀνοησίας, πᾶς
αὐτὸν ἐπιτιμῆσαι. τῶν δὲ
περὶ τὸ σῶμα λακνῶν
καὶ μὲν ἐφ' ἡμῖν ἐπιτι-
μῶνται· αἱ δὲ μὴ ἐφ' ἡ-
μῖν, ὅς ἐστι δὲ ὅτι, καὶ ἐ-
πὶ τῶν ἄλλων αἱ ἐπιτι-
μῶμεναι τῶν λακνῶν
ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς εἶναι. εἰ δὲ

itaquā eiusmodi extite-
rūt, iam nō esse nō licet.
nec uerò animi solū, sed
et in nōnullis quos etiam
culpamus, corporis uitia
libēter sūt. Nā à natura
tributas deformitates ne-
mo uituperat: at quæ se
exercēdi incuria et negli-
gentia suscipiūtur, dātur
uitio. eadē est infirmita-
tis ratio, turpitudinis, et
debilitationis mēbrorū.
nemo .n. oculis priuato
natura, aut morbo, aut
uulnere, probrū obijcit,
sed misericordia potius
cōmouetur: cui aut ex uē-
nolentia, aut alia intēpe-
rātia hoc euenerit, is cul-
patur ab omnibus: q̄ ergo
uitia corporis in nostra
sunt potestate, culpātur:
quæ non sunt, non item.
quod si ita est, in cæteris
etiam quæ crimini dan-
tur uitia, ea in nostra fuerint potestate. Quod si

quis dixerit, omnes sequi
quod bonum esse uideatur:
illam autem estimationem
non in eorum esse potestate,
sed qualis quisque sit, ei talem finem
uideri: ac si sibi quisque cō
parādi habitus causa est
quodam modo, profectō
et existimationis erit si-
bi causa quodam modo.

Sin nemo sua culpa flagi-
tiosa facit, sed ignarus fi-
nis, existimās per ea opti-
mē sibi cessurū: finisq; ap-
petitio nō est spontanea,
sed ita natus quisque sit o-
portet, ut quasi aspectū
habeat, quo bene iudica-
bit, atque id quod uerē
bonum est, sequetur.

Atque is bene natus est,
cui hoc natura bene ha-
bet. Est enim hoc εἰς μα-
ximū et praestantissimū,
quodque nemo nec accipere
ab alio possit, nec discere:

sed

τις λέγοι ὅτι πάντες
ἐφίενται τῷ φαινομέ-
νῳ ἀγαθῷ, τῆς ἥ φαντα-
σίας ἐν λυβίοι, ἀλλ' ὅποι-
ός ποθ' ἐνασός ἐστι, τοῖς
τοῖα καὶ τὸ τέλος φαίνεται
αὐτῷ. εἰ μόνου ἐνασός
ἐαυτῷ τῆς ἐξέως ἐστὶ πως
αἰτίας, καὶ τῆς φαντασί-
ας ἐσταί πως αὐτός αἴτε-
ρος. εἰ ἡ μηδὲ αὐτῷ αἴτε-
ρος τῷ λιανὰ ποιεῖν, ἀλλ'
ἀλλ' δι' ἀγνοίαν τοῦ τέ-
λους ταῦτα πράττει, διὰ
τὸ τῶν οἰόμενος αὐτῷ
τὸ ἀριστον εἶσεσθαι. ἢ ἡ
τῷ τέλει ἐφ' ἑστί, ἐν αὐ-
θαίρετος, ἀλλὰ φῶναι
δεῖ, ὥς ποθ' ὅψιν ἔχον-
τα, ἢ λιβεῖ λιανῶς, καὶ
τὸ κατ' ἀλήθειαν ἀγα-
θὸν αἰρήσεται. καὶ ἐστὶν
σύφνης, ὡς τῷ τοῖα καλῶς
πέφυκε. τὸ γὰρ μέγισ-
τον καὶ καλλίστον, καὶ
ὁ παρ' ἐτόρ' μὴ οἰούτε
λαβεῖν, μηδὲ μαθεῖν,

ἀλλ'

ἂν οἶον ἔφυν, τοιούτων
 ἔξει. καὶ τὸ σὺν καὶ τὸ
 καλῶς ἴστω πεφυσέναι
 ἢ τελεία καὶ ἀληθινὴ
 αὐτὴ εἶναι σφύζα. εἰ δὲ
 ταῦτ' ἐστὶν ἀληθὴ, τί
 μάλλον ἢ ἀρετὴ τῆς κα-
 νίως ἔσται ἐνδύσιον. ἀμ-
 φοτέρω γὰρ ὁμοίως, ἴστω ἀ-
 γαθῶ καὶ τῶ κακῶ, τὸ
 τέλος φύσει, ἢ ὅπως δὴ
 ποτε φαίνεται καὶ καί-
 νεται τὰ ἢ λοιπὰ πρὸς
 ἴστω ἀναφορὰς, πρῶ-
 τισιν ὅπως δὴ ποτε.
 εἴτε δὲ τὸ τέλος μὴ φύ-
 σι ἐν αὐτῷ φαίνεται οἷον
 δὴ ποτε, ἀλλὰ τι, καὶ
 παρ' αὐτὸ ἐστὶν· εἴτε τὸ
 μὲν τέλος φυσικόν, τῷ
 ἢ τὰ λοιπὰ πρῶται
 ἐνδύσιως τὸν ἀσπασίον,
 ἢ ἀρετὴ ἐνδύσιον ἐστὶν,
 ἐκ τούτων καὶ ἢ κακία
 ἐνδύσιον αὐτὴ εἶναι. ὁμοίως
 γὰρ καὶ τῷ κακῶ ὑπαρ-
 χει τὸ δὲ αὐτὸ ἐν ταῖς
 πρῶται

sed quaecumq; à natura
 cuiq; tribuitur, tale obti-
 nebit. atq; si bene ac præ-
 clarè hoc à natura consti-
 tutum sit, ea demùm perfe-
 cta ueraq; fuerit bonitas
 naturæ. Si hæc, inquā, ue-
 ra sunt, cur uirtus potius,
 quàm uitiū uolētis erit,
 cum utriq; et bono et ma-
 lo finis eodem modo, uel
 natura, uel quomodo cū-
 que uideatur ac ponatur:
 reliqua q; cōferētes agāt
 quomodo cūq;? Siue igitur
 finis nō natura qua-
 liscumque cuiq; uidetur,
 sed aliqd etiā est in ipso:
 siue finis naturalis est, ob-
 idque quòd uir bonus uo-
 lens cætera gerat, uirtus
 uoluntaria est: Vitium
 nihilominus futurum est
 uoluntarium. Improbo
 enim eadem ratione inest
 facultas per se ipsum agēdi,
 etsi nō in fine, at in

actionibus, si ergo uirtutes uoluntariæ sunt, ut dicitur, quod causas adiuvamus habituum, quodq; quales sumus, talem etiã finem ponimus: uitia quoque uoluntaria fuerint. Eadem enim ratio est.

Ac communiter quidem de uirtutibus diximus, et planè genere mediocritates eas esse, & habitus, & à quibus gignantur, eorum esse effectrices, idq; per se: eas etiã in nostra esse potestate, & uoluntarias, atque ita, ut recta ratio præscripserit.

Nec uerò sunt actiones uoluntariæ & habitus eodem modo. Nã à principio ad finem in nobis sitæ sunt actiones, rerum singularum tenentibus scientiam: habituum uerò ab initio. Rerum

ἡ ἀπὸ τοῦ ἀρχῆς τῶν ἐξέωρ δὲ τῆς ἀρχῆς τῶν ἡ ἀπὸ τοῦ ἀρχῆς

πράξεσι, καὶ εἰ μὴ ἐν τῷ τέλει. εἰ οὐκ ὥς πορ λέγεται, ἐν ἑσίοι εἰσι καὶ ἀρεταί. καὶ γὰρ τῶν ἐξέωρ συναίτιοι πως αὐτοὶ ἐσμεν. καὶ τῶ ποιοὶ τινες εἶναι, τὸ τέλος τοιόνδε τίθεμεθα. καὶ αἱ ἡανία ἐν ἑσίοι ἀν εἶναι. ὁμοίως γὰρ. ἡοινῇ μὲν οὐκ περὶ τῶν ἀρετῶν εἶρηται ἡ μῆρ. τό, ἡ γένος τῶν, ὅτι μεσότητές εἰσι, καὶ ὅτι ἐξέει. ὑφ' ὧν ἡ γίνονται, καὶ ὅτι τῶν πρᾶντιναι, καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ἀρχῆς. καὶ ὅτι ἐφ' ἡμῶν, καὶ ἐν ἑσίοι, καὶ ἡ ὅπως ὡς ἀν ὁ ὁρθος λόγος προσάξει. ἡ ὁμοίως ἡ αἱ πράξεις ἐν ἑσίοι εἰσι, καὶ αἱ ἐξέει. τῶν μὲν γὰρ πράξεων ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἡ εἰοὶ ἐσμεν, εἰδότες τὰ ἐπὶ ἀρχῆς

ἐκαστα δὲ ἐκ πρόθεσις
 ἔστι γνώριμος, ὥς πορὶ ἐπὶ
 τῶν ἀρρώστων.
 ἀλλ' ὅτι ἐφ' ἡμῖν ἡ
 ἔστω, ἢ μὴ ἔτω χεῖρα
 δοῦναι, διὰ τὸ ἐπὶ ἐνού-
 σιοι. ἀναλαβόντες δὲ
 περὶ ἐκαστης, εἰπω-
 μέν τινες εἰσι, καὶ πε-
 ρὶ ποῖα, καὶ πῶς.
 ἅμα δ' ἔσται δῆλον
 καὶ πόσαι εἰσι. καὶ
 πρῶτον περὶ ἀνδρεί-
 ας.

Ὅτι μὲν οὖν μεσό-
 της ἐστὶ πόρι φόβος καὶ
 θάρρη, ἥδη καὶ πρότε-
 ρον εἰρηται. φοβόμε-
 θα δὲ δηλονότι τὰ
 φοβερά. ταῦτα δ' ἐ-
 στίμῳ ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν,
 κακὰ. διὸ καὶ τὸν φό-
 βον ὀφείζονται προσδο-
 νίαν καὶ ἔ. φοβόμεθα
 οὖν πάντα τὰ κακὰ·
 οἶον ἀδοξίαν, πονίαν,
 νόσον, ἀφιλίαν, θάνα-
 τον.

uerò singularum non est
 nota accessio, ut etiam in
 ægrotationibus. Sed quo-
 niam sic secusue ijs utere-
 mur, in nobis erat, idcir-
 co dicuntur esse uolunta-
 riæ. De singulis aut nunc
 ab ab initio, quæ sint, in
 quibus, et quemadmodum
 uersentur, differamus: et
 una eademq; opera quot
 sint, intelligetur. ac pri-
 mum de fortitudine.

Quòd igitur auda- 6
 ciæ ac formidinis me-
 diocritas sit, iam an-
 tea diximus. Timemus
 autem ea uidelicet quæ
 terrorem adferunt: quæ
 eadem, ut semel dicam,
 mala sunt. Itaque me-
 tum definiunt, mali ex-
 pectationem. Metuimus
 igitur omnia quæ ma-
 la sunt, ut dedecus, pau-
 pertatem, morbum, ami-
 corum penuriam, mor-

tem: sed tamen nō in his omnib. fortis uersari uidetur. Sunt enim quædā q̄ timeas oportet, ac præclarū est, & quæ turpe sit nō timere, ut dedecus. Nā q̄ ea metuat, probus et pudens: qui nō metuat, impudens est. Quanquā is à nonnullis fortis nominatur per trāslationem, quoniam simile quiddam forti habeat. uacat enim metu uir fortis. Nec uerò paupertas fortassis est pertimescenda, nec moribus, nec omnino quicquid à uitio proficiscatur, & per se quis præstet. Nec si quis in his interitus sit, is fortis. quanquam eum etiam ex similitudine dicimus. Sunt enim, qui cū in bellicis periculis ignaui sint, liberales sunt, & ad iacturam pecuniarum paratissimi. Nec si quis

τορ. ἀλλ' ὃ περὶ παρὰ τα δυνάει ὁ ἀνδρείος εἶναι. ἐνία γὰρ καὶ δειφθεῖσθαι, καὶ λαλῶν τὸ ἥμῃ, αἰχρὸν, οἷον ἀδοξίαν. ὁ μὲν γὰρ φοβόμενος, ἐπιεικής, καὶ αἰδύμων. ὁ ἥμῃ φοβόμενος, ἀναίχκυντος. λέγεται ἡ ὑπότινων ἀνδρείος κατὰ μεταφοράν. ἔχει γὰρ ὁμοίωσιν τῷ ἀνδρείῳ. ἄφοβος γάρ τις καὶ ὁ ἀνδρείος. πονίαν δ' ἴσως ὁ δειφθεῖσθαι, ὃ ἡ νόσον, ὃ δ' ὅλως ὅσα μὴ ἀπὸ λανίας, μηδὲ δι' αὐτόν. ἀλλ' ὃ δ' ὁ περὶ ταῦτα ἄφοβος, ἀνδρείος. λέγεται μὲν ἡ καὶ τῆς τορ κατὰ ὁμοίωσιν. ἐνίοι γὰρ ἐν τοῖς πολεμικοῖς λινδύνοισι δειλοὶ ὄντες, ἐλπίθουσι εἶσι, καὶ πρὸς χρημάτων ἀποβολὴν σιθαφσῶς ἔχουσιν. ὃ δ' αἰ

ἂν εἴ τις ὑβριζέτω ὁρίων
 δας καὶ γυναικα φον-
 βῆται, ἢ φθόνον, ἢ τι-
 τῶν τοιούτων, δειλὸς
 ἔστι· ὅτι εἰ θαρρῆ μέλ-
 λωρ μαστιγῶσθαι, ἀν-
 δρείος. περὶ ποῖα οὖν
 τῶν φοβερῶν ὁ ἀνδρεί-
 ος. ἢ περὶ τὰ μέγιστα; ὁ
 θεὸς γὰρ ὑπομνετικῶ-
 τέρους τῶν δεινῶν. φο-
 βερῶτατον δ' ὁ θάνατος.
 πόρως γὰρ. καὶ ὁ δὲν
 ἔτι τῷ τεθνεῶτι δο-
 νεῖ ὅτε ἀγαθόν, ὅτι κα-
 κόν ἐστιν. δόξειε δ' αὖ-
 τῷ πόρῳ θάνατον τὸν
 ἐν παντὶ ὁ ἀνδρείος εἶ-
 ναι. οἷον ἐν θαλάτ-
 τη, ἢ ἐν νόσοις. ἐν τίσιν
 οὖν; ἢ ἐν τοῖς κακί-
 σσι; τοιούτοι δὲ οἱ ἐν
 πολέμῳ. ἐν μεγίστῳ
 γὰρ καὶ κακίστῳ λινε-
 σμένῳ. ὁμολογοῖ δὲ
 τούτοις εἶσι καὶ αἱ τι-
 μαὶ αἰὲν ταῖς πόλεσι,
 καὶ

si quis uim liberis & u-
 xori timeat, uel inui-
 diam, aut aliquid eius
 generis, ignauus est: nec
 fortis est, si fidenti sit
 animo uirgis cædendus.
 Quibus ergo in rebus
 metuendis fortis cerni-
 tur? an in maximis?
 Neque enim quisquam
 est terribilium toleran-
 tior. Nihil autem mor-
 te terribilius, cum sit ex-
 tremum, & iam nihil
 mali aut boni uideatur
 superesse mortuo. Nec
 uerò in morte cuiusque
 generis uir fortis uideat-
 ur, ut si in mari uel mor-
 bis pereat. Quo ergo in
 genere? An non in pul-
 cherrimo? qualis est ea
 quæ in bello euenit: quip-
 pe quæ in maximo pul-
 cherrimoq; periculo op-
 petitur. hoc indicant hono-
 res, qui & in Rebusp.

Et apud reges decre-
 ti sunt. Quocirca pro-
 prie fortis dicatur is qui
 morte honesta proposi-
 ta, ijs que omnibus quæ
 cum sint repentina,
 mortem adferunt, metu
 uacat. Cuiusmodi sunt
 maximè bellica: Atta-
 men et in mari, et in
 morbis uir fortis intre-
 pidus est, sed non mo-
 re nautarum. Hi enim
 et de salute sua de-
 sperant, et genus hoc
 mortis acerbè ferunt: il-
 los fidenti esse animo do-
 cuit exercitatio. Sunt
 etiam uirili animo, cum
 aut uiribus locus est, aut
 pulchrum exire de ui-
 ta: quorum neutrum in
 his generibus inte-

ritus con-
 tingit.

7 Nec uerò idem est
 formidolosum omnibus,
 estq;

και παρὰ τοῖς μονάρ-
 χοις. λιγίως δὲ λέ-
 γοιτ' αὖ ἀνδρείος, ὁ
 περὶ τὸν καλὸν θάνα-
 τον ἀδεὴς, καὶ ὅσα θά-
 νατον ἐπιφέρει ὑπόγχα
 ὄντα. τοιαῦτα δὲ μά-
 λιστα τὰ λιτὰ πόλε-
 μου. ἔμειν ἄλλα καὶ
 ἐν θαλάτῃ καὶ ἐν νό-
 σοις ἀδεὴς ὁ ἀνδρεί-
 ος. οὐχ οὕτω δὲ ὡς οἱ
 θαλάττιοι. οἱ μὲν γὰρ
 ἀπεγνωῶσι τὴν σω-
 τηρίαν, καὶ τὸν θάνα-
 τον τὸν τοῦτον δυ-
 χόραίνουσι. οἱ δὲ,
 συνέλπιδές εἰσι παρὰ
 τὴν ἐμπειρίαν. ἅμα ἢ
 καὶ ἀνδρίζονται ἐν
 οἷς ἐστὶν ἢ ἀλγὴ, ἢ λι-
 λὸν τὸ ἀποθανεῖν. ἐν
 ταῖς τοιαύταις ἢ φθο-
 ραῖς ἑτέρου ὑπαρ-
 χει.

Τὸ δὲ φοβερόν οὐ
 ᾧσι μὲν τὸ αὐτό.

λέ-

λέγομεν δέ τι καὶ ὑ-
 πόβ' ἀνθρώπου . τοῦ-
 το μὲν οὐδ' πάντ' ἐφο-
 βερὸν τῷ νοῦν ἔχον-
 τι . τὰ δὲ κατ' ἀν-
 θρώπου διαφέρει με-
 γέθει, καὶ τῷ μᾶλλον,
 καὶ τῷ ἥττωρ . ὁμοίως
 δὲ καὶ τὰ θαρρ' ἀλέα .
 ὁ δὲ ἀνδρείος ἀνένει-
 πλῆτος ὡς ἀνθρώ-
 πος . φοβήσεται μὲν
 οὐδ' καὶ τὰ τοιαῦτα·
 ὡς δὲ δέ, καὶ ὡς ὁ
 λόγος ὑπομνεῖ τῇ λι-
 λου συνέει . τοῦτο
 γὰρ τέλος τῆς ἀρε-
 τῆς . ἐστὶ δὲ μᾶλλον
 καὶ ἥττωρ ταῦτα φο-
 βεῖσθαι, καὶ ἐτι τὰ φο-
 βερὰ, ὡς τοιαῦτα φο-
 βεῖσθαι . γίνεται δὲ
 τῶν ἀμαρτιῶν, ἢ μὲν,
 ὅτι οὐ δέι· ἢ δὲ, ὅτι
 ἔχ' ὡς δέι· ἢ δὲ, ὅτι ἔχ'
 ὅτε, ἢ τῶν τοιούτων .
 ὁμοίως ἢ καὶ περὶ τὰ
 θαρ-

estq; aliquid quod præ-
 stare homo non possit,
 quod omnes profectò qui
 sani sunt mente, perti-
 mescent. Quæ autem ho-
 mo præstare potest, ea
 magnitudine differunt, in-
 tensioneq; ac remissione:
 similiterq; ea quæ præ-
 bent animis fiduciam.

Atqui uir fortis, terrore
 uacat, quantum homo pa-
 titur. Itaq; hæc ipsa, ut
 decet, utq; ratio postulat,
 pertimescet honestatis cau-
 sa: quoniã is est uirtutis fi-
 nis. fieri aut potest, ut ea-
 dem quis et magis et mi-
 nus metuat etiam ut quæ
 nō sunt timenda, æquè ac
 illa timeat. hinc peccata
 nascuntur: aliud, quod id
 non decet: aliud, quod nō
 ut decet: aliud, quod non
 tum cum decet, et si
 qua sunt generis eius-
 dem. Itēque in eis quæ
 i 5 fidu-

fiduciam præbent. qui ergo quæ, cuiusque rei causa, et quemadmodum, et quando decet, persert, ex timescitque, itidem qui fidenti animo, fortis est. procerum enim dignitate, et ut ratio præcipit, vir fortis et fert, et gerit omnia. Omnis autem actionis finis est id quod cum animi habitu congruit. ac forti viro fortitudo honesta uidetur: qualis est finis: quæque enim res fine terminatur. Honestatis uero causa fortis fert, facit quæ ea quæ congrua sunt fortitudini. Modum uero transeuntium, is qui uacuitate quadam metus, uacat nomine (esse autem multa quæ nomine uacarent, supra ostendimus) appellatur insanus, uel stolidus, si nihil metuat, nec

motum

θάρραλέα. ὁ μὲν οὐδ' αὖ δαί, καὶ ὁ εὐενα, ὑπομόνωρ καὶ φοβὴς μόνος, καὶ ὡς δαί, καὶ ὅτε ὁμοίως δὲ καὶ θάρρῶρ, ἀνδρείος. καὶ ἀξίαν γὰρ, καὶ ὡς αὐτὸς ὁ λόγος, πάρεσθαι καὶ πράττει ὁ ἀνδρείος. τέλος δὲ πάσης ἐνδραγείας ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν ἐξίαν. καὶ τῷ ἀνδρείῳ δὲ ἡ ἀνδρεία καλὴ. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ τέλος. ὁ εἰσεται γὰρ ἐνασθῶρ τῷ τέλει. καλοῦ δὲ εὐενα ὁ ἀνδρείος ὑπομόνωρ καὶ πράττει τὰ κατὰ τὴν ἀνδρείαν. τῶν ἧ ὑπερβαλλόντων, ὁ μὲν τῇ ἀφοβίᾳ ἀνώνυμος. εἴρηται δὲ ἡμῖν ἐν τοῖς προτέροις, ὅτι πολλά ἐστιν ἀνώνυμα. εἴη δὲ αὖ τις μακρόμοσος ἢ ἀνάλγητος, εἰ μὴ ἐν φοβοῖτο, μήτε

εἰσμόρ,

σεισμὸν, μήτε τὰ λύν-
ματα, λιθάπὸρ φασι
τὸς λελτοὺς. ὁ δὲ τῷ
θαρρῆϊ ὑπὸρβάλλων
πὸρ τὰ φοβόρα, θρα-
σύς. Δοκεῖ δὲ καὶ ἄλλοι
ζῶν εἶναι ὁ θρασὺς καὶ
προσποιητὸς ἀνδρεί-
ας. ὡς οὖν ἐνεῖνος πε-
ρὶ τὰ φοβόρα ἔχει, ὅ-
τως οὗτος βούλεται
φαίνεσθαι. ἐν οἷς οὖν
διύαται, μιμῆται.
διὸ καὶ εἰσιρ οἱ πολλοί
αὐτῶν θρασύδει-
λοι. ἐν τούτοις γὰρ
θρασινοῦμενοι, τὰ φο-
βερά ἔχουσιν ὑπομόνησιν.
ὁ δὲ τῷ φοβεῖσθαι ὑ-
πὸρβάλλων, δειλός.
καὶ γὰρ ἂν μὴ δεῖ,
καὶ ὡς οὐ δεῖ, καὶ
πάντα τὰ τοιαῦτα
ἀκολουθεῖ αὐτῷ. ἔλ-
λείπει δὲ καὶ τῷ θαρ-
ρῆϊ. ἀλλ' ἐν ταῖς
λύπαις ὑπὸρβάλλον,
μᾶλλον

motum terræ, nec undas
quales aiunt esse Gallos:
qui autem nimis confidit
rebus terrorem asseren-
tibus, audax. Atq; etiam
arrogans audax uidetur
esse, sibiq; fortitudinem
uendicare. Itaq; quo ille
animo in rebus asperis
est, eodem hic cupit uide-
ri. Quocirca quibuscun-
que rebus potest, eum i-
mitatur. Ita fit, ut ple-
rique eorum simul au-
daces sint ac ignaui. in
his enim audaciam præ-
se ferentes, res formi-
dolosas non subeunt. At
qui metuendo modum e-
greditur, ignauus est.
Nam ὅτι quæ non de-
cet, ὅτι ut non decet,
quæque sunt eiusdem ge-
neris, omnia eum con-
sequuntur. Deficit e-
tiam in confidendo: sed
exuperans in doloribus
magis

magis est conspicuus .

Desperat ergo ignavus,
quia omnia metuit : At
fortis contrà . Est e-
nim fidentis animi, au-
dere . Ac in his qui-
dem rebus timidus, au-
dax, & fortis uersan-
tur, sed non eodem mo-
do affecti sunt . Illi e-
nim transeunt modum,
& ab eo deficiunt: at
hic modum in ijs tenet,
& ut decet . Atque au-
daces quidem præcipi-
tes sunt, ac expetunt an-
te quàm pericula instēt:
cum adsunt, ea defugiūt.
At fortes in ipsis rebus
acres sunt, antè uerò qui
eti. Quapropter, ut dixi,
fortitudo mediocritas est
in rebus quas diximus,
uel fiduciam, uel terro-
rem afferentibus : quæ
eadem sequitur ac tole-
rat, quia honestum est.

αὐτ

μᾶλλον καταφανής ἐ-
στι. δύσελπις δὲ τις ὁ
δειλὸς πάντα γὰρ φο-
βῆται· ὃ ἂν δρεῖος, ἐ-
ναντίος . τὸ γὰρ θαρ-
ρῆρ, δὲ ἐλπίδος . περὶ
ταῦτα μὲν οὖν ἐστὶν,
ὅ, ἵε δειλός, καὶ ὁ θρα-
σὺς, καὶ ὁ ἀνδρεῖος . δι-
αφόρως δ' ἔχουσι πρὸς
αὐτὰ . οἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ
βάλλουσι καὶ ἐλλείπου-
σιν . ὁ δὲ μέσως ἐ-
χει, καὶ ὡς δεῖ· καὶ οἱ
μὲν θρασεῖς, προπε-
τεῖς, καὶ βουλόμενοι
πρὸ ἴσων λιπιδύων, ἐν
αὐτοῖς δ' ἀφίστανται.
οἱ δ' ἀνδρεῖοι ἐν τοῖς
ὄργοις ὀξείας, πρότ' ὄρου
δ' ἡσύχιοι . καθά-
περ οὖν εἴρηται, ἡ
ἀνδρεία μεσότης ἐ-
στι περὶ θαρρᾶλέα καὶ
φοβᾶ, ἐν οἷς εἴρη-
ται, καὶ ὅτι καλὸν αἰ-
ρεῖται καὶ ὑπομένει.

ἢ ὅτι

ἢ ὅτι αἰσχρὸν τὸ μὴ, τὸ
δ' ἀποθνήσκειν, φύε
γοντα πονίαν, ἢ ὄρω-
τα, ἢ τι λυπηρὸν, ἢ αὐ-
δραίᾳ, ἀλλὰ μάλλον δι-
αδ'· μαλακία γὰρ τὸ
φύγειν τὰ ἐπίποννα,
καὶ ὅτι μαλὸν ὑπο-
μένει, ἀλλὰ φύγων
καπὸν. ἔστι μὲν οὖν ἡ
ἀνδρεία τοιούτων τι.

Λέγονται ἡ καὶ ἔτε-
ραι κατὰ πέντε τρό-
πους. πρῶτον μὲν ἡ πο-
λιτικὴ· μάλιστ' αὖ γὰρ ἐ-
οικε. δουλοὶ γὰρ ὑπο-
μένειν τῆς κυνδύνης οἱ
πολιταί, διὰ τὰ ἐν τῶν
νόμων ἐπιτίμια, καὶ τὰ
ὀνείδη, καὶ διὰ τὰς τι-
μὰς· καὶ διὰ τὸ τοῦ ἀν-
δρατότατοι δουλοῖν εἶ-
ναι, παρ' οἷς οἱ δειλοὶ
ἄτιμοι, οἱ δ' ἀνδρεῖοι οὐ-
τιμοι. τοιούτῃς ἡ καὶ Ὀ-
μηρος ποιεῖ, οἷον τὸν
Διομήδη, καὶ τοῦ Εὐτο-
φου.

aut certè quia turpe est
contrarium. mortem aut
obire, fugientem inopiā
uel amorem, uel molestiā
quid, fortis non est, sed po-
tius timidi. Nam laborio-
sa fugere, nec quia hone-
stum est id ferre, sed ne
malum habeas, mollitia
est. Ac fortitudo quidem
tale quiddam est.

Eius autem alia quin-
que genera traduntur.
Primum est ciuilis, quæ
ad illam proximè acce-
dere uidetur. Nam subie-
re pericula ciues et pæ-
nis, et probris, et ho-
noribus, qui decreti sunt
legibus, incitati uiden-
tur: ob idq; apud eos for-
tissimi existūt, apud quos
ignauī sunt in gloriā, for-
tes honorati. Quales
Homerus facit Diome-
dem et He-
ctorem.

Poly-

Polydamas foedum pri-
mus mihi crimen inua-
ret.

Et Diomedes,

Inter enim dicet Tro-
es fortissimus He-
ctor,

Tydidēs metuens eua-
sit.

Hæc autem similis ui-
detur ei de qua supra di-
xi, quòd à uirtute na-
scatur: siquidem à pu-
dore & honestatis cu-
piditate (nam honoris
studio) probrique fuga,
turpe paratur. Eodem
autem adscribere licet,
quibus ab imperantibus
uis infertur: at sunt de-
teriores, quòd non pu-
dore, sed metu id faciunt,
& fuga non turpitudi-
nis, sed molestiæ. Co-
gunt enim domini, ut
Hector,

Quē procul à pugna fu-
gitan,

Πολυδάμας μοι πρῶ-
τος ἐλεγχέτω ἀ-
ναθήσει.

καὶ Διομήδης,

Ἐν τῷ γὰρ ὥστε φῆ-
σει ἐνὶ τρώεσσ' ἀ-
γορεύων,

Τυδείδης ὑπ' ἐμῷ.

ὁμοίωται δ' αὐτῇ μά-
λιστ' αὖτ' ἐπὶ πρότοφρον ἐ-
ρημονῇ, ὅτι δι' ἀρετῆς
γίνεται. δι' αἰδῶ γὰρ
καὶ διὰ λαλῆς ὀρεξίης,
τιμῆς γὰρ. καὶ φυγὴν
ὀνείδους, αἰχρῆς ὄντος.
τάξαι δ' αὖτ' ἐς καὶ τὸς
ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἀνα-
γναζομένους εἰς ταυτό.
χείρης δ', ὅσω δ' δι' αἰ-
δῶ, ἀλλὰ διὰ φόβου
αὐτὸ δρῶσι, καὶ φύ-
γοντες, δ' τὸ αἰχρὸν,
ἀλλὰ τὸ λυπηρόν. ἀνα-
γνάσσει γὰρ οἱ λυγροί,
ὥς ποτ' ὁ Ἐν τῷ,

Ὅρ δέ ν' ἐγὼν ἀπά-
νυσθε μάχης πῶς

θοντα νοήσω,
Ὅν οἱ ἄφριον ἐσέεται
φυγεῖν λιύας.

αἱ οἱ προσάττοντες,
ἀλλ' ἀναχωρῶσι, τύ-
πτοντες. τὸ αὐτὸ δρῶσι
οἱ πρὸ τῶν ἰάφρων καὶ
τῶν τοῖστωρ παρὰ τῶν
τοντες. πάντες γὰρ ἀ-
ναγνάθουσι. Δεῖ δ' ἔτι
ἀνάγκην ἀνδρείου εἶ-
ναι, ἀλλ' ὅτι καλὸν· δο-
κεῖ γ' καὶ ἡ ἐμπειρία ἡ
πορὶ ἐπασσα, ἀνδρεία
τις εἶναι. ὅθεν καὶ ὁ Σω-
κράτης ὤψθη ἐπιστήμην
εἶναι τὴν ἀνδρείαν. τοῖς
ἑτοῖς ἄλλοι μὲν ἐν ἄλλοις
αἰ, ἐν τοῖς πολεμικοῖς δ'
οἱ στρατιῶται. Δοκεῖ γὰρ
εἶναι πολλὰ λιγὰ τῆς
πολέμου, ἀ μάλιστα συ-
νεωράνασιν ἕτοι. φαί-
νοντα δὲ ἀνδρεῖοι, ὅτι
ἐν ἰσασιν οἱ ἄλλοι οἱ ἀ-
ἔστιν. εἴτα ποιῆσαι καὶ
μὴ παθεῖν μάλιστα διύωνται ἐν τῇς ἐμπειρίας, καὶ

gitantē sortē uidebo,
Non sic ille canū pote-
rit uitare rapinas.

Et qui imperant, si disce-
dant illi, uerberāt. Idem
faciunt & qui ante fos-
sas, et alia eiusmodi, suos
ad pugnam instruum. co-
gunt enim hi omnes. for-
tis aut sit oportet, nō ne-
cessitatis causa, sed quia
honestum. Atq; etiam o-
mnis in quaque re expe-
rientia, fortitudo quæ-
dam uidetur. Ex quo for-
titudinem scientiam esse
putabat Socrates. Tales
uerò sunt alij alijs in re-
bus, in bellicis milites. Ana-
nia enim in bello multa
uidentur, quæ hi maximè
nouerunt. Quocirca for-
tes uidentur esse, q̃ alij
quæ illa sint non intelli-
gant. Inde experti ni-
hil nō facere, nihil pati,

cauere, & ferire pos-
sunt, usu armorum ua-
lentes. His quoque in-
structi quæ ad facien-
dum & nihil patien-
dum ualentissima sunt.

Pugnant igitur quasi ar-
mati cum inermibus, &
quasi athletæ cum ple-
beijs. His enim in cer-
taminibus non fortissi-
mi quique pugnacissimi
sunt, sed qui pluri-
mum ualent uiribus, οί
πτιμέque corporibus af-
fecti sunt. At uerò
mīlites ignaui existunt,
cum periculum eminet,
inferioresq; sunt & co-
pijs & apparatu. Primi
enim fuga elabuntur: at
urbane copie stantes in
acie decumbunt. Id quod
apud Hermæum euenit.

Nam & fuga turpis his
erat, & mors tali saluti
φύγει, καὶ ὁ θάνατος

φυλάξασθαι, καὶ πα-
τάξαι, διωάμονοι χῆ-
σαι τοῖς ὅπλοις. καὶ
τοιαῦτα ἔχοντες, ὁποῖα
ἀν εἰ καὶ πρὸς τὸ ποιεῖν
σαι, καὶ πρὸς τὸ μὴ πα-
θεῖν ἡράτιστα. ὥς πορ-
οῦν ἀνὸ πλοις ὠπλισμέ-
νοι μάχονται, καὶ ἀ-
θληταὶ ἰδιώταις. καὶ
γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀ-
γῶσιν ἔχ οἱ ἀνδράσι
τοιμαχιμῶτα τοῖς εἰσιν,
ἀλλ' οἱ μάλιστα ἰσχύον-
τες, καὶ τὰ σώματά αὐ-
τά ἔχοντες. οἱ στρατιῶ-
ται ἣ δειλοὶ γίνονται
ὅταν ὑπέρτεινῃ ὁ λίγ-
δυνος, καὶ λείπονται,
τοῖς πλήθεσι καὶ ταῖς
παρασησούαις. πρῶ-
τοι γὰρ φύγῃσι. τὰ ἣ
πολιτικὰ μόνον τὰ ἀ-
ποθνήσκει, ὁ πορὶ λαπὶ
τῷ Ερμαίῳ συνέβη. τοῖς
μὲν γὰρ αἰχρὸν τὸ

αἰρετώτερος . οἱ δὲ
 καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐκινδύ-
 νουσι, ὥς λέγει τῆς ὄν-
 τες· γινώσκοντες ἡ φύσις
 αὐτοῦ θανάτου μάλ-
 λον τῆ αἰχρῆ φοβούμε-
 νοι. ὁ δὲ ἀνδρείος, ὁ τοι
 ἄριστος. καὶ τὸν θυμὸν ἡ
 ἐπὶ τὴν ἀνδρείαν ἐπι-
 φόρῳσιν. ἀνδρεῖοι γὰρ
 εἶναι δισποῦσι καὶ οἱ
 διὰ θυμὸν, ὥς πόρ τὰ
 θηρία ἐπὶ τὰς τρώσαν-
 τας φόβόμενοι, ὅτι καὶ
 οἱ ἀνδρεῖοι θυμοδῆεις.
 ἰτητιμώτατον γὰρ ὁ
 θυμὸς πρὸς τὰς κινδύ-
 νους, ὅθεν καὶ Ομηρὸς,
 Σθένος ἐμβαλε θυμῷ.
 καὶ,
 μένος καὶ θυμὸν ἐγεί-
 ρει. καὶ,
 Δειμὸν δ' ἀνὰ ῥῖνας
 μένος. καὶ,
 ἔζεον αἶμα.
 πάντα γὰρ τὰ τοιαῦ-
 τα εἶομε συναίναν τὴν
 τῆ

anteponenda . se aut̄ illi
 initio pugnae periculis ob-
 iiciebant, quasi superio-
 res : at cognito periculo,
 fuga elapsi sunt, mortem
 magis q̄ dedecus perti-
 mescentes : qualis non so-
 let esse fortis. Iram etiam
 ad fortitudinem transfe-
 runt. fortes enim uiden-
 tur ij etiā, qui ira incita-
 ti, tanquā belluæ in eos
 feruntur qui uulnerarint :
 quoniam et fortes ira-
 cundiores esse soleant.
 Est enim maximus ad su-
 beūda pericula aculeus,
 iracūdia. hinc Homerus,
 Addidit et uires animis .
 et,
 animos roburq; citauit.
 et,
 Ingens per nares robur.
 et,
 Sanguis ferbuit.
 Hæc enim omnia signifi-
 care uidetur cōcitationē
 k iræ

ira ac impetū. ac fortes
quidem honestatis causa
agunt: eisq; ira subsidio
est. Belluæ autem dolore
incitatae, quod uel uulnus
acceperint, uel extime=
scant. nam si sint in syl=
ua, uel palude, haud in=
quenquā impetū faciūt.
Non igitur fortitudo est,
dolore ac ira incitatum
adire pericula, nihil eo=
rū quæ molesta interue=
niunt, prouidentē. Nam
isto modo quidē licet di=
cere fortes asinos, cum
esuriunt, quod ne uerberi=
bus quidem deterreātur
à pastu. Quin etiam a=
dulteri cupiditatis causa
multa faciunt audacter.
Non igitur fortitudo est,
dolore uel ira ad pericu=
la impelli. Videtur au=
tē naturalis ea maximē
quæ ab ira ducitur: ὅτι si
τάτη ἡ εἶσιν ἢ διὰ τὸν θυμὸν εἶναι, καὶ προσλα-

τὸ θυμὸν ἐγὼρσιν, καὶ
ὀρμηλῶ. οἱ μὲν οὖν ἀν=
δρείοι, διὰ τὸ καλὸν
πράττειν. ὁ δὲ θυμὸς
συωργῇ αὐτοῖς. τὰ θη=
ρία ἢ, διὰ λυπῶν. διὰ
γὰρ τὸ πληγῶναι ἢ φο=
βεῖσθαι. ἐπεὶ αὖ γε ἐν
ὕλῃ ἢ ἐν ἔλει ἢ, ὅς ποτε
σφύρονται: ὅς δὲ ἐστίν.
ἀνδρεία, ὑπ' ἀλγηδόνος
ὅς καὶ θυμὸς ἐξελαι=
νώμενα πρὸς τὸν λίν=
διον ὀρμαίν, ὅθεν τῶν
δυνάων προσορῶνται. ἐπεὶ
ὅτι γε, καὶ οἱ ὄνοι ἀν=
δρείοι αὖ εἰσιν πεινῶν=
τες. τυπτόμενοι γὰρ ἐν
ἀφίστανται τῆς νομῆς.
καὶ οἱ μοιχοὶ ἢ καὶ διὰ
τὴν ἐπιθυμίαν τολμη=
ρὰ πολλὰ δρῶσιν. ὅς δὲ
οὖν ἐστὶν ἀνδρεία, τὰ
δὲ ἀλγηδόνος ἢ θυμὸς
ἐξελαινώμενα πρὸς
τὸν λίνδιον. φύσιν
ὅθεν

ἔσσα προαίρεσιν, καὶ
 τὸ ἑννεα, ἀνδρεία εἶ
 ναι· καὶ οἱ ἄνθρωποι
 δὴ ὀργιζόμενοι μὲν
 ἀλγῶσι· τιμωρῶμενοι
 δὲ, ἡδονταί. οἱ ἣ διὰ
 ταῦτα, μάχιμοι μὲν,
 ἔχ' ἀνδρείοι δέ. ἔ γὰρ
 διὰ τὸ λαλῶν, ἔδ' ὡς
 ὁ λόγος, ἀλλὰ διὰ τὸ
 πάθος· παρὰ πλῆσιον
 δὲ ἔχ' οἱ τι. ἔῃ δὴ οἱ σὺ
 ἐπιιδες ὄντες, ἀνδρεί
 οἱ. διὰ γὰρ τὸ πολλά
 ναι καὶ πολλὰς νενικη
 κέναι θαρρῦσιν ἐν τοῖς
 κινδύνοις· παρόμοιοι
 ἣ, ὅτι ἄμφω θαρρῦαλέοι.
 ἀλλ' οἱ μὲν ἀνδρείοι,
 διὰ τὰ προσηκόντα
 θαρρῦαλέοι· οἱ ἣ, διὰ τὸ
 οἰεῖσθαι βρείττης εἶναι,
 καὶ μηδὲν ἀντιπαθεῖν.
 τοῖς τοῖς δὲ ποιεῖσιν καὶ
 οἱ μεθυσιόμενοι. σὺ ἐλ
 πιδες γὰρ γίνονται. ὁ
 ταν δὲ αὐτοῖς μὴ συμβῇ τοιαῦτα, φύγουσιν.

delectum finem que ad
 hibuerit, fortitudo esse.
 Homines etiam cum ira
 scuntur, dolent: cum ul
 ciscuntur, gaudent. Ac
 ex his rebus, bellicosi
 dicuntur: fortes, non i
 tem. Neque enim ho
 nesto uel ratione, sed
 perturbatione ducuntur.
 simile tamen quiddam in
 illis est. Neque etiam
 fortes sunt fidentes.
 in periculis enim auda
 ces sunt, quod saepe ac
 multos uicerint. Similes
 autem sunt, quod utri
 que sint audaces: tamen
 fortes ob ea quae dixi, au
 daces sunt: illi, quia se
 sperant fore superiores,
 nihilq; uicissim esse pas
 suros. atque tale quid e
 tiam ebrij faciunt, quod
 sint fidentes. cum autem
 ijs excidunt, fugiunt.

At fortis erat, quæ acer-
ba homini sunt & talia
se offerunt, ea ferre, quia
& honestum sit: & non
ferre, turpe. Itaque
fortioris uidetur esse, in
repentinis terroribus me-
tu perturbationeque ua-
care, quàm in prouisis:
quod ea magis ab animi
habitu proficiscatur, aut
etiam minus præpara-
ta. Nam quæ prouisa
sunt, consilio etiam &
ratione quiuvis cum de-
lectu sequatur: at repen-
tina, ex habitu. Atque
etiam fortes habentur i-
gnari, nec procul à fiden-
tibus absunt. Hoc tamen
sunt deteriores, quòd ni-
hil dignitatis ipsis insit,
in illis autem insit: itaq;
aliquandiu permanent.
Qui autem decepti sunt,
si re aliã esse atq; suspi-
ci erāt, intelligāt, fugiūt.

Quod

ἀνδρείς δ' ἢ τὰ φε-
ρόντα ἀνθρώπων ὄντα
καὶ φαινόμενα, ὑπομέ-
νει, ὅτι καλόν· καὶ αἱ
χεῖρες, το μὴ διὰ καὶ αὐ-
τοῖς ἀποδείξαι εἶναι
τὸ ἐν τοῖς αἰφνιδίοις
φόβοις, ἀφοβοῦ καὶ ἀτά-
ραχον εἶναι, ἢ ἐν τοῖς
προδύλοις· ἀπὸ ἐξέως
γὰρ μάλλον, ἢ καὶ ὅτι
ἤττον ἐν παρρησίᾳ.
τὰ προφανῆ μὲν γὰρ,
καὶ ἐν λογισμῷ καὶ
λόγῳ τις προσέλοιτο. τὰ
δ' ἐξαίφνης, κατὰ τὴν
ἐξίρ. ἀνδρεῖοι δὲ φαί-
νονται καὶ οἱ ἀγνοοῦ-
τες, καὶ εἰσιρ ὁ πόρρω
τῶν σὺ ἐλπιδῶν. χεί-
ρους δ', ὅσω ἀξιώμα-
σιν οὐκ ἔχουσιν· ἐνεί-
νοι δέ, διὰ καὶ μόνου·
οἱ τινὰ χρόνον. οἱ δ' ἡ-
πατημόνοι, ἐὰν γνῶ-
σιν ὅτι ἐτόρον, ἢ ὑπο-
πλήσῃσι φύγῃσι.

ὁ πόρ

ὅπου οἱ ἀργεῖοι ἐπα-
 θον ὡς ῥηπεσόντες τοῖς
 λάκωσιρ, ὡς σικυωνί-
 οῖς. οἳ τε δὴ ἀνδρεῖοι
 εἰσλυταὶ ποιοῖ τινες,
 καὶ οἱ δουλοῦτες ἀν-
 δρεῖοι.

Ῥόρὶ θάρρη ἢ καὶ φό-
 βος ἢ ἀνδρεία ὅσα, ὅχ
 ὁμοίως περὶ ἀμφω ἐ-
 σίρ, ἀλλὰ μᾶλλον περὶ
 τὰ φοβόρα. ὁ γὰρ ἐν τῇ
 τοῖς ἀταράχῃς, καὶ πε-
 ρὶ ταῦθ' ὡς λείεχωρ,
 ἀνδρείος μᾶλλον, ἢ ὁ
 περὶ τὰ θαρρᾶλέα. Τῷ
 δὴ τὰ λυπηρὰ ὑπομέ-
 νει, ὡς εἰρηται, ἀνδρεῖ-
 οἱ λέγονται. διὸ καὶ
 ἐπίλυπον ἢ ἀνδρεία,
 καὶ δικαίως ἐπαινέ-
 ται. χαλεπὸ ὄρον γὰρ
 τὰ λυπηρὰ ὑπομένειν,
 ἢ τῶν ἡδέων ἀπέχε-
 σθαι. ὁ μὲν ἀλλὰ λόγος
 ἐν αὐτῷ εἶναι τὸ κατὰ φύσιν
 ἀνδρείαν τέλος ἡδύ.

ὅπου

Quod Argiuis euenit,
 qui in Lacedæmonios,
 tanquam in Sicyonios ir-
 ruerunt. Ac fortes qui-
 dem quales sint, qui-
 que uideantur, iam dixi-
 mus.

Fortitudo autem cum 9
 in audacia metūque uer-
 setur, non tamen æquē
 in ijs, sed magis in terri-
 bilibus. Nam qui in his
 perturbatione uacat, qui
 que in eis ita est affectus
 ut decet, is potius for-
 tis est, quàm qui in re-
 bus fiduciā adferentibus.
 Fortes igitur à perferen-
 dis rebus acerbis, ut dixi,
 nominantur. Itaq; cū mo-
 lestia coniuncta est forti-
 tudo, eaq; iure laudatur.
 Difficilius est enim res
 molestas ferre, quàm se à
 iucundis abstinere. Sed
 tamen fortitudinis finis
 iucundus esse uideatur,

k 3 cisi

etsi propter ea quæ circumsufa sunt, minus appareat: ut in ludis qui gymnici appellantur, contingit. Nam pugilibus, quem sibi quisque proposuit, finis dulcis iucundusque est, ut corona, et honores: at cædi, siquidem carnei sunt, omnisque labor molestus est. Quæ quoniam multa sunt, finis autem exiguus, in eo nihil inesse uoluptatis uidetur. Itaque si talia fortitudini adiuncta sint, mors et uulnera aspera forti uiro, uelit nolit, futura sunt. Attamen ea subit, quia honestum est: aut certe, quia non subire, turpe: atque idem quo magis omni uirtute instructus est, quoque beatior, eo molestius mortem perferet. nam cum is sit,

qui

ὑπὸ τῶν λύνων ἢ, ἀφ' ὧν
νίξεσθαι. οἷον καὶ ἐν
τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσι
γίνεται. τοῖς γὰρ πύ-
νταις, τὸ μὲν τέλος ἡδὺν,
ἔσθ' ἐναὶ ὁ σθένος καὶ
αἱ τιμαί. τὸ δὲ τύπτε-
σθαι ἀλγὺν ὁρᾷ πόρος
ἡνιοχοῖ, καὶ λυπηρὸν πᾶς
ὁ πόνος. διὰ δὲ τὸ πολλὰ
λὰ ταῦτ' εἶναι, μὴ γὰρ
ὅρ' τὸ ἔσθ' ἐναὶ, ἔσθ' ἐν
λυπηρὸν, καὶ ἔσθ' ἐν
ἡδὺν φαίνεται ἔχειν.
εἰ δὲ τοιούτῳ ἐστὶ καὶ
τὸ περὶ τὴν ἀνδρείαν,
ὁ μὲν θάνατος καὶ τὰ
τραύματα λυπηρὰ τῷ
ἀνδρὶ καὶ ἀπονέμει
σθαι. ὑπομένει δὲ αὐτὰ,
ὅτι καλὸν, ἢ ὅτι αἰσχρὸν
τὸ μὴ. καὶ ὅσω αὐτὸν μᾶλλον
τὴν ἀρετὴν ἔχει
πᾶσιν, καὶ σὺ δαίμον-
νέσθ' ὁρᾷ, ἢ μᾶλλον ἐπὶ
τῷ θανάτῳ λυπήσεται.
τῷ τοιούτῳ γὰρ μάλι-

ἡ δὲ αἰσχρολογία, καὶ ὁ
 μέγιστος ἀγαθῶν
 ἀποσφραγίζεται εἰδώς.
 λυπηρὸν δὲ τοῦτο,
 ἀλλ' ὁ δὲ ἐν ἡττοῦ ἀν-
 δρείου. ἴσως ἢ καὶ μάλ-
 λον, ὅτι τὸ ἐν τῷ πολέ-
 μῳ καλὸν αὐτ' ἐνεί-
 κων αἰρεῖται. ὅτι δὲ ἐν
 ἀπάσαις ταῖς ἀρεταῖς
 τὸ ἠδύως ἐνδρυγῆν
 παρὰ χεῖρα, πλεονέχον
 τῷ τέλει ἐφάπτεται.
 ὁ δὲ αἰσχρολογία ὅτι ὁ δὲ ἴσως
 ἠσπύει μὴ τὴν τοιαύτην
 ἠρατίσθαι εἶναι, ἀλλὰ
 τὴν ἡττοῦ μὲν ἀνδρεί-
 ος, ἄλλο δ' ἀγαθὸν μὴ
 δὲ ἐχόντας. ἔτοιμοι
 γὰρ ὅτοι πρὸς τὴν λυ-
 πύην, καὶ τὸν βίον
 πρὸς μικρὰ ὑποβῶν κα-
 ταλλάττονται. περὶ
 μὲν οὖν ἀνδρείας, ἐπὶ
 τοσούτον εἰρηδω. τί δ'
 ἐστὶν, ὁ χαλεπὸν τύ-
 πον γε πόλεμον ἐν τῷ εἰρημῶν.

qui uita diutissima sit
 dignus, sciens maximis
 bonis spoliatur. Quod
 etsi molestum est, ni-
 hilominus tamen for-
 tis apparet, eoque for-
 tasse magis, quod decus
 in bello illis anteponat.
 Nec igitur uirtutum om-
 nium iucundæ sunt actio-
 nes, nisi quatenus finis
 copulatus adsciscitur.
 Nihil autem forte prohi-
 bet milites etiam qui non
 sunt eiusmodi, esse ualen-
 tissimos, sed qui minus
 fortes sint, et nihil a-
 liud boni habeant. Prom-
 pti enim isti sunt ad pe-
 ricula, uitamq; exigua
 mercede commutant. ac
 de fortitudine quidem ha-
 ctenus. Quid autem sit,
 non difficile est planè ex
 ijs quæ dicta sunt, col-
 ligere.

10. Post hanc autem de
 temperantia disseramus.
 Videntur enim hæ uir-
 tutes partium propriæ
 rationis expertium.
 Ac temperantiam qui-
 dem medioeritatem in
 uoluptatibus esse, iam di-
 ctum est. Minus enim
 non simili modo uersa-
 tur in doloribus, in qui-
 bus etiam intemperan-
 tia cernitur. Nunc qui-
 bus in uoluptatibus uer-
 setur, explanemus. Diui-
 sæ sint igitur ita, ut aliæ
 sint animi, aliæ corporis:
 ut sunt ambitio, et discen-
 di cupiditas. uterq; enim
 horū delectatur eo cuius
 cupidus est: cum nihil cor-
 pus, sed mens potius per-
 petiatur. In uoluptatibus
 autem eiusmodi occupa-
 ti, nec temperantes, nec
 intemperantes nominan-
 tur. Nec itidem qui
 alias

μετὰ τὴν ταῦθ' ὡς
 εἰ σωφροσύνης λέγω-
 μεν. Διὸς γὰρ τῶν
 ἀλόγων μέρων αὐταὶ
 εἶναι αἱ ἀρεταί. ὅτι
 μὲν οὖν μεσότης ἐστὶ
 πόρι ἡδονᾶς ἢ σωφρο-
 σύνης, εἴρηται ἡμῖν. ἔτ-
 του γὰρ καὶ ἔχουσιν
 ὡς ἐστὶ πόρι τὰς λύπας.
 ἐν τούτοις ἡ καὶ ἡ ἀνα-
 λασία φαίνεται. πε-
 ρὶ ποίας οὖν τῶν ἡδο-
 νῶν, νῦν ἀφορίσωμεν.
 διηγήσασθαι γὰρ αἱ ψυ-
 χικαὶ καὶ αἱ σωματι-
 καί. οἷον φιλοτιμία,
 φιλομάθεια. ἐν ἁπλόῳ
 γὰρ τούτων χαίρει, ὃ
 φιλητινός ἐστιν, οὐθὲν
 πάσχοντος τῷ σώματι
 τος, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς
 διανοίας. οἱ δὲ πόρι
 τὰς τοιαύτας ἡδονᾶς,
 ὅτε σώφρονες, ὅτε ἀ-
 νόλατοι λέγονται. ὁ
 μοίως δὲ οὐδ' οἱ πόρι
 τὰς

τὰς ἄλλας ὅσαι μὴ σω-
ματιναὶ εἰσι· τὰς γὰρ
φιλομύθους, καὶ διηγη-
τικὰς, καὶ πρὸς τῶν ἴ-
χόντων κατατρέχον-
τας τὰς ἡμέρας, ἀδο-
λέχους, ἀπολάσους δ' ὅ-
λεγομεν. ὁ δὲ τὰς λυ-
πρῶν ἐπὶ χρέμασι
ἢ φίλοις πρὸς ἧ τὰς σω-
ματινὰς εἴη αὖ ἡ σω-
φροσύνη. ὅσας δ' ὅ-
ταύτας οἱ γὰρ χαίρου-
τες τοῖς διὰ τῆς ὁψε-
ως, οἷον χρώμασι, καὶ
χήμασι, καὶ γραφῇ,
οὔτε σώφρονες, οὔτε
ἀπολάστοι λέγονται.
καὶ τοὶ δόξαιεν αὖ εἶ-
ναι, καὶ ὡς δεῖ χαί-
ρειν καὶ τούτοις, καὶ
καθ' ὑπερβολὴν καὶ
ἐλλειψιν. ὁμοίως δὲ
καὶ ἐν τοῖς πρὸς τὴν
ἀπολύ. τὰς γὰρ ὑπερ-
βεβηκότως χαίρου-
τας μέλεσι ἢ ὑποκρί-
σει,

alias sequuntur, quæ non
ad corpus pertinent.

Nam fabellarum cupidi,
uel qui studio narrandi
trahuntur, & in rebus
quibuslibet dies conte-
runt, eos loquaces, non
intemperantes dicimus:
nec qui pecuniarum a-
missionem, uel amico-
rum, grauitè ferunt: sit
uerò in uoluptatibus cor-
poris temperantia, nec
tamen in ijs omnibus.

Qui enim delectantur
rebus aspectabilibus, ut
coloribus, figuris, pictu-
ra, ij nec temperantes
appellantur, nec intem-
perantes. Atqui uidean-
tur ijs & delectari qui-
bus decet, & nimium et
parum. Itemq; in rebus
subiectis auditioni. Ne-
que enim quisquam eos
qui præter modum can-
tu, uel fabularum actio-
ne,

ne lætantes, intemperantes : aut eos qui ut decet, moderatos appellat : nec eos qui rebus subiectis odoratiōi, nisi improprie. Nam qui malorum, rosarum, suffumigationūque capiuntur odoribus, eos non intemperantes appellamus : sed eos potius qui unguentorum & opsoniorum. Gaudent enim his intemperantes, quod ex ipsis redeant in memoriam rerum quas cupierant. Cernere etiam licet alios cum esuriunt, epularum odore lætari. At lætari rebus eiusmodi hominis est intemperantis, cui hæc concupiscenda videntur. Nec uerò his sensibus capiunt cætera animantia uoluptatem, nisi improprie. Neque enim canes

lepo-

σει, ὅσπερ ἀπολάσσει λέγει. ὅτι τὰς ὡς δει, σώφρονας· ὅτι τὰς περὶ τὸ ὁσμὴν, πλὴν ἡ τὰ συμβεβηγός. τὰς γὰρ χαίρουσας μύλων ἢ ῥόδιον, ἢ θυμιαμάτων ὁσμαῖς, ὅς λεγόμεν ἀπολάσσει. ἀλλὰ μάλλον τὰς μύλων καὶ ὅψων. χαίρουσι γὰρ τὰ τοῖς οἱ ἀπόλαστοι, ὅτι διὰ τῶν ἀνάμνησις γίνεται αὐτοῖς τῶν ἐπιθυμητῶν. ἴδοι δὲ αὐτὶς καὶ τὰς ἄλλας ὅταν πεινώσι χαίρουσας ταῖς τῶν βρωμάτων ὁσμαῖς. τὸ δὲ τοῖς τοῖς χαίρειν, ἀπολάσει. τῶν γὰρ ἐπιθυμητὰ ταῦτα. ὅτι ἐστὶ δὲ οὐδὲ τοῖς ἄλλοις ζώοις κατὰ ταύτας τὰς αἰσθήσεις ἡδονὴν, πλὴν κατὰ συμβεβηγός· οὐδὲ γὰρ ταῖς ὁσμαῖς

τῶν

τῶν λαγῶν αἱ λυῖνες
χαίρουσιν, ἀλλὰ τῇ βρώ-
σει. τὸ δ' αἰσθῆσιν ἢ
δοῦν ἐποίησεν. ὅθεν ὁ
λέων τῇ φωνῇ τῆ βοῆς,
ἀλλὰ τῇ ἐδωδῇ. ὅτι ἡ
ἐγγύς ἐστι, διὰ τῆς φω-
νῆς ἡδεται. καὶ χαί-
ρειν δὴ ταύτῃ φαίνε-
ται. ὁμοίως ἡ δ' ἰδιὼν
ἢ σύρῳ ἐλαφρῶν, ἢ ἄ-
ρχιον αἶγα, ἀλλ' ὅτι βο-
ρὰν ἔξει. ὁρᾷ τὰς τοι-
αύτας δὴ ἡδονὰς ἢ σω-
φροσύνη καὶ ἢ ἀπολα-
σία ἐστίν. ὡρ καὶ τὰ λοι-
πὰ ζῶα λειωνῶν. ὅθεν
ἀνδραποδιώδεις καὶ
θηριώδεις φαίνονται.
αὐταὶ δ' εἰσὶν ἀφ' ἡ καὶ
γούσις. φαίνονται δὴ
καὶ τῇ γούσει ἐπὶ μι-
κρόν, ἢ ὅθεν ἄρχεται.
τῆς γὰρ γούσεως ἐστίν
ἢ λείσις τῶν κυλῶν. ὅ-
πως ποιεῖσιν οἱ τὰς οἴ-
κους διονιμάζοντες,
καὶ

leporum delectantur o-
dore, sed pastu: sensum
autem odor mouit: ne-
que leo uoce bouis, sed es-
su. quod uerò is in pro-
pinquo esset, sensit ex uo-
ce. itaque ea ipsa letus
est. Itemque nec quòd
cernat, aut inuenerit cer-
uum uel capram uel ferā,
ex eo gaudet: sed quia
pastum nactus sit. Vera-
santur igitur in ijs uolu-
ptatibus temperantia,
et intemperantia, qua-
rum reliquæ participes
sunt animantes: itaque
seruiles eas, belluinasq;
esse constat: cuiusmodi
sunt, quæ gustatu ta-
ctūque capiuntur. Ac
gustatu quidem paulum
admodum, aut nihil uti
uidentur. Est enim in gu-
statu saporum iudici-
um: quod quidem ij fa-
ciunt, qui uina probant,

Ὁρσόνια condiunt: qui
 bus non ualdè, aut non
 omnino delectantur in-
 temperantes, sed uolu-
 ptate quæ omnis ex ta-
 ctu percipitur, in escu-
 lentis, poculentis, ijs que
 rebus quæ uenereæ no-
 minantur. Itaque Phi-
 loxenus, quidam Erixi-
 us, epularum heluo, col-
 lum sibi dari quàm gruvis
 longius optabat, quod ex
 tactu caperet uolupta-
 tem, qui ex sensibus u-
 nus patet latissimè, in
 quo sita intemperantia
 est, quæ iure ut pro-
 brum obiektatur, quod in
 sit in nobis, non quate-
 nus homines sumus, sed
 quia animalia. his igitur
 delectari, eaq; maxime
 adamare, belluarum est.
 Etenim ex uoluptatib. ta-
 ctus eas excipimus, quæ
 maximè liberales sint,
 qui-

καὶ τὰ ὄψα ἀρτύον-
 τες· ὁ πᾶν ἡ χαίρον-
 σι τῶτοις, ἢ ἔχουσιν ἄ-
 νόλατοι, ἀλλὰ τῇ ἀπο-
 λαύσει, ἢ γίνεται πᾶ-
 σα διὰ τῆς καὶ ἐν σι-
 τίοις, καὶ ἐν ποτοῖς,
 καὶ ἐν τοῖς ἀφροδισί-
 οις λεγομένοις· διὸ
 καὶ ἡύξατό τις Φιλόξε-
 νος Ερίξιος ὀψοφάγος
 ὢν, τὸν φάρυγγα αὐ-
 τῷ μακρότορον γόρ-
 νος γενέσθαι, ὡς ἡδύ-
 μενος τῇ ἀφῇ, λαινο-
 τάτη δὲ τῶν αἰδή-
 σεων, καθ' ἣν ἡ ἀνόλα-
 σία. καὶ δόξαν αὐτῷ δι-
 καίως ἐπονείδιστος εἶ-
 ναι, ὅτι ἔχῃ ἀνθρωποὶ
 ἐσμεν, ὑπάρχει, ἀλλ' ἢ
 ζῶα· τὸ δὲ τοιούτοις
 χαίρει καὶ μάστιγα
 ἀγαπαῖν, θηριώδες.
 καὶ γὰρ αἱ ἐλσυσθερί-
 ται αἰτῶν διὰ τῆς ἀφῆς
 ἡδονῶν, ἀφῆγνυται,
 οἶον

οἷον αἱ ἐν τοῖς γυμνα-
σίοις διὰ τριψέως καὶ
τῆς θερμασίας γινό-
μοναι. ὃ γὰρ ὅρι πάν-
τὸ σῶμα ἢ τῷ ἀπολά-
τῃ ἀφ᾽ ἡ, ἀλλὰ περὶ τι-
να μέρη.

Τῶν δ' ἐπιθυμιῶν,
καὶ μὲν κοινὰὶ ἀποῤῃσιν
εἶναι, αἱ δ' ἰδιοὶ καὶ ἐ-
πίθετοι· οἷον, ἢ μὲν τῆς
τροφῆς, φυσικῇ. πᾶς
γὰρ ἐπιθυμεῖ, ὅταν ἐν
δυνῇ, ἢ ξηρᾷ ἢ ὑγρᾷ
τροφῇ· ὅτε δ' ἀμφοῖν,
καὶ σὺν ἡς, φησὶν Ὀμη-
ρος, ὁ νέος καὶ ἀνιμά-
ζων· τὸ ἧτορας δέ, ἢ τοι-
ας δέ, ὃν ἐτι πᾶς, ὃ δὲ
τῶν αὐτῶν. διὸ φαίνε-
ται ἡμετέρου εἶναι, οὐ
μὲν ἀλλ' ἔχει γέ τι καὶ
φυσικόν· ἐτὶ δὲ γὰρ ἐ-
τάρτοις ἐστὶν ἡδύα·
καὶ ἐνὶ αὐτῇσι ἡδύα
τῶν τυχόντων. ἐν μὲν
οὖν ταῖς φυσικαῖς ἐπι-
θυ-

quales quæ in gymnasijs frictione & calfactu gignuntur. Neq; enim tactus intemperamentis toto corpore, sed quibusdam partibus susus est.

Cupiditatum autem ¹¹
aliæ communes uidentur, aliæ propriæ et adscititiæ, ut cibi cupiditas naturalis est. Omnes enim cum uacui sunt, cibum, uel siccum, uel humidum appetunt: nonnunquam utrumque: & ut ait Homerus, cubile optat iuuenis & ætate uigens. at huius uel illius modi cibum, non iam omnes, nec eosdem. Itaque hoc nostrum uidetur, quāquam habeat quiddam etiam naturale. Alij enim alijs delectamur. suntq; nonnulla iucundiora quàm quælibet. Ac in naturalibus quidem cupidita-
tibus

tibus peccatur à paucis: idq; in unā partē quæ ni-
miū est. Nā edere quæli-
bet & potare, dū supra
modū cōpleare, id est na-
turæ modū multitudine
transire. Expletio enim
eius quod deest, natura-
lis cupiditas est. Itaq; hi
appellantur ingluviosi, q̃
quasi ingluuiem præter
decorū cōpleant. Qua-
les fiunt qui mancipiorū
sunt persimiles. At uerò
in priuatis uoluptatibus
plures peccant, & multi
fariā: nā cum hi res eius-
modi amare dicātur, aut
q̃ ijs gaudeant quib. non
deceat, uel plus q̃ deceat,
aut ut pleriq; uel non ut
deceat, uel quo dedecet. in-
temperantes sanè in om-
nibus modum transeunt.
Nam & quibusdam gau-
dent, quibus, quoniam
odiosa sunt, non deceat:

Et si

θυμίαις, ὀλίγοι ἀμαρ-
τάνουσι. καὶ ἐφ' ἐμ' ἐπὶ
τὸ πλεῖον. τὸ γὰρ ἐσθί-
ειν τὰ τυχόντα ἢ πί-
νειν, ἕως αὐτὸ ὑπὲρ πλῆ-
θος, ὑπὲρ βάρβαροι ἐστὶ
τὸ κατὰ φύσιν ἰὼ πλε-
θει. ἀναπλήρωσις γὰρ
τῆς ἐνδεΐας, ἢ φυσικῇ
ἐπιθυμίᾳ. διὸ λέγονται
ἔτσι γαστέριμαργοι, ὡς
παρὰ τὸ λέον πληρῶν-
τες αὐτὸν τοῖς τοῖς δὲ
γίνονται οἱ λίαν ἀν-
δραποδῶδεις. πρὸς ἣν
τὰς ἰδίας τῶν ἰδιονῶν
πολλοὶ καὶ πολλὰ
χρὸς ἀμαρτάνουσι. τῶν
γὰρ φιλοτοιῶτων λε-
γομένων, ἢ τῷ χαίρειν
οἷς μὴ δεῖ, ἢ τῷ μάλλον
ἢ ὡς οἱ πολλοί, ἢ μὴ
ὡς δεῖ, ἢ μὴ ὡς δεῖ. κα-
τὰ πάντα δ' οἱ ἀνόλα-
στοι ὑπὲρ βάρβαροι. καὶ
γὰρ χαίρουσι ἐνίοις
οἷς ἔδεῖ μισγῆναι γὰρ.
καὶ

καὶ εἴ τισι δεῖ χαίρειν
 τῶν τοιούτων, μάλλον
 ἢ δεῖ, καὶ ὡς οἱ πολλοὶ
 χαίρουσιν. ἡ μὲν οὖν πε-
 ρὶ τὰς ἡδονὰς ὑπόβου-
 λη, ὅτι ἀπολασία, καὶ
 ψεκτόν, δῆλον. περὶ
 ἧς τὰς λύπας, ἔχουσιν
 ἐπὶ τῆς ἀνδρείας, τῷ
 ὑπομύειν λέγεται σώ-
 φρων. ὁ δ' ἀνόλατος
 τῷ μὴ. ἀλλ' ὁ μὲν ἀνό-
 λατος, τῷ λυπεῖσθαι
 μάλλον ἢ δεῖ, ὅτι τῶν
 ἡδέων ἔτι γὰρ. καὶ
 τὸν λύπην ἧ ποιεῖ αὐ-
 τῷ ἡ ἡδονή. ὁ δ' ὡφρων,
 τῷ μὴ λυπεῖσθαι τῇ ἀ-
 πυσία, καὶ τῷ ἀπέχε-
 σθαι τῆς ἡδέος. ὁ μὲν
 οὖν ἀνόλατος, ἐπι-
 θυμῇ τῶν ἡδέων τῶν
 τῶν, ἢ τῶν μάλι-
 στα. καὶ ἄγεται ὑ-
 πὸ τῆς ἐπιθυμίας.
 ὥστε αὐτὶ τῶν ἄλ-
 λων ταῦθ' αἰσθάναι.
 διὸ

Et si quibus gaudendum
 cuiusmodi, plus quam
 debeant, uel ut uulgus,
 gaudent. Itaque con-
 stat intemperantiam ef-
 se exuperantiam uolu-
 ptatum, eo que uitu-
 perandam. In dolo-
 ribus autem non dici-
 tur quis ferendo tem-
 perans, ut in fortitu-
 dine: nec intemperans,
 non ferendo: sed in-
 temperans appellatur,
 quod molestius quam de-
 cet, ferat, nulla se uo-
 luptate perfui. Itaque
 ei affert dolorem uolu-
 ptas: at temperans, pro-
 pterea quod nec abes-
 se uoluptatem doleat,
 nec abstinere. Ac in-
 temperans omnes iucun-
 ditates concupiscit, aut
 certè maximas: sicq; cupi-
 ditate rapitur, ut rebus
 eas omnibus anteponat.
 Itaq;

Itaq; & nō fruendo angitur, & concupiscendo. Est enim cū dolore cōiuncta cupiditas: ac profectō absurdū uidetur ex uoluptate percipere dolorē. qui aut̄ parum aut minus quā equū sit, uoluptatibus letamur, pauci admodū reperiuntur. Non enim propria est hominis huiusmodi stupiditas. Etenim cetera animalia pastum discernunt à pasto, alioq; delectātur, alio non item. Sed si cui nihil iucundū sit, nec intersit inter aliā rem atq; aliā, is ut homo sit procul adest. Talis, quoniam non admodum reperitur, uacauit nomine: temperans autem in his rebus medio quodam modo se habet. Nam nec delectatur ijs, quibus intemperans maxime: sed angitur potius:

διὸ καὶ λυπεῖται καὶ ἀποτυγχάνωρ καὶ ἐπιθυμῶρ. μετὰ λύπης γὰρ ἡ ἐπιθυμία. ἀτόπῳ δὲ εἶνε τὸ διήδοντο λυπεῖσθαι. ἐλλείποντες δὲ πόρῳ τὰς ἡδονὰς καὶ ἥττορ ἢ δεῖ χαίροντες, οὐ πάνυ γίνονται. οὐ γὰρ ἀνθρώπινός ἐστι ἡ τοιαύτη ἀνακισσία. καὶ γὰρ τὰ λοιπὰ ζῶα, διακρίνει τὰ βρώματα, καὶ τοῖς μόνον χαίρει, τοῖς δ' ἄλλοις. εἰ δὲ τῷ μηδὲν ἐστι ἡδὺ, μηδὲ διαφέρει ἐτόρορ ἐτέρου, πόρῳ αὖ ἐῖη τῷ ἀνθρώπος εἶναι, ὃ τέτατονχε δὲ ὁ τοιοῦτος ὁ νόμαϊος, διὰ τὸ μὴ πάνυ γίνεσθαι. ὃ δὲ σώφρων, μέσως πόρῳ ταῦτ' ἔχει. ὅτε γὰρ ἡδέεται, οἷς μάλιστα ὁ ἀπόλαστος. ἀλλὰ μάλ-

λογον δυσχώραίνει· ὅτε
 ὅλως οἷς μὴ δεῖ, οὔτε
 σφόδρα τοιῶτων ἔδε-
 νι, ὅτε ἀπόντων λυπεῖ-
 ται, ὅδ' ἐπιθυμεῖ, ἢ με-
 τείως, οὐδέ μᾶλλον ἢ
 δεῖ, ὅδ' ὅτε μὴ δεῖ, ὅ-
 δ' ὅλως τῶν τοιῶτων
 ἔδενός· ὅσα ἢ πρὸς ὑ-
 γίαιαν ἔστιν, ἢ πρὸς σὺν-
 ξίαν ἡδέα ὄντα, τού-
 των ὀρέγεσθαι μετέπει-
 καὶ ὡς δεῖ· καὶ τῶν ἄλ-
 λων ἡδέων, μὴ ἐμποδί-
 ων τῶν ὄντων, ἢ πα-
 ρὰ τὸ καλόν, ἢ ὑπὲρ
 τὴν ἑστίαν· ὁ γὰρ ἔτι-
 ῶς, μᾶλλον ἀγαπᾷ
 τὰς τοιαύτας ἡδονὰς
 τῆς ἀξίας· ὁ δὲ σώ-
 φρων ἔτοιμος, ἀλλ'
 ὡς ὁ ὀρθὸς λόγος.

Ἐνδεσίῳ δὲ μᾶλλον
 τοῖσιν ἢ ἀπολασίᾳ τῆς
 δειλίας, ἢ μὲν γὰρ δι-
 ἡδονῶν, ἢ δὲ διὰ λύ-
 πων· ὧν τὸ μὲν αἰρε-
 τόν

tius : nec omnino quibus
 rebus nō decet, nec ualde
 ulla eiusmodi : nec si ab-
 sint, dolet : nec cupit, nisi
 moderatè : nec magis q̄ de-
 cet, nec quando dedecet,
 nec quid omnino eius ge-
 neris. Quæ aut̄ ad uale-
 tudinē pertinet iucū dita-
 tes, uel bonā corporis ha-
 bitudinē, eas modicè, et
 ut decet, cōcupiscit : cæ-
 terasq; res iucundas, quæ
 his nō sint impedimento
 aut contra honestatē, aut
 supra facultates. nam qui
 affectus ita est, is uehe-
 mentius q̄ æquū sit uolu-
 ptates huiusmodi ada-
 mat. at talis nō solet esse
 temperans, sed qualē re-
 cta ratio præscribit.

Intemperātia aut̄ ma-
 gis nostra uolūtate susci-
 pi quā timiditas uidetur.
 Illa enim ex uoluptate,
 hæc ex dolore nascitur:
 I quos

quorū uoluptas expeten-
da est, dolor fugiendus.
Ac dolor quidem naturā
eius in quo est à suo sta-
tu dimouet ac labefactat:
uoluptas nihil tale facit,
sed magis uoluntaria est.
itaq; magis reprehendi-
tur. etenim facilius est in
eorū consuetudinem ue-
nire. Nam multa sunt e-
iusmodi in uita, & eorū
consuetudo tuta. In rebus
aut formidolosis, contrā.
ignauiaq; nō æquē uolun-
taria ac res singulæ, esse
uideatur: q̃ illa dolore ua-
cet, hæc de suo statu sensu
doloris dimoueant, ut &
arma abijciāt, & alia in
decore faciant: ob eam-
que causam uiolente ui-
dentur. Contrāque in-
temperanti, res quidem
singulæ libenter suscipi-
untur: quippe qui eas ap-
petat, & concupiscat.

totum

τόν · τὸ δὲ φωνήσον.
καὶ ἡ μὲν λύπη ἐξίστη-
σι καὶ φθείρει τινὲς τοῦ
ἔχοντος φύσιν. ἡ ᾗ-
δονὴ, οὐδὲν τοιοῦτον
ποιεῖ· μάλλον ᾗ ἐνού-
σιον. διὸ καὶ ἐπονείδι-
στότόρον. καὶ γὰρ ἐπι-
διδῶναι ῥᾶρον πρὸς αὐ-
τά. πολλὰ γὰρ ἐν τῇ
βίῳ τὰ τοιαῦτα. καὶ
οἱ ἐθισμοί, ἀκίνητοι.
ἐπὶ τῶν φοβερῶν δ'
ἀνάπαλιν. λόξεῖ τ'
αὐτὸν ὅμοιος ἐνούσιον
ἢ δολία εἶναι τοῖς καθ'
ἐνάστον. αὐτὴ μὲν γὰρ
ἄλυπος. ταῦτα ᾗ διὰ
λύπην ἐξίστησι, ὥστε
καὶ τὰ ὅπλα ρίπτειν,
καὶ τὰ ἄλλα ἀχρημο-
νεῖν. διὸ καὶ δονεῖ βί-
αια εἶναι. τῷ δ' ἀπο-
λάσσει ἀνάπαλιν, τὰ
μὲν καθ' ἐνάστα ἐνού-
σια. ἐπιθυμῶντι γὰρ
καὶ ὀρεγομένῳ. τὸ δ'

ὅλον

ἔλον ἡτόρον. οὐδεὶς
 γὰρ ἐπιθυμεῖ ἀνόλα-
 ρος εἶναι. τὸ δ' ὄνομα
 τῆς ἀνολαρίας καὶ ἐπὶ
 ταῖς παιδικαῖς ἀμαρ-
 τίας φοβόμεν. ἔχου-
 σι γὰρ τινα ὁμοιότη-
 τα. πότορον δὲ ἀπὸ
 ποτόρου καλεῖται, ὅ-
 λεν πρὸς τὰ νῦν δια-
 φορεῖ. δὴλον δ' ὅτι τὸ
 ὑπότορον ἀπὸ τοῦ προτέ-
 ρου, ὅτι καὶ ὡς δ' εἴποιμεν
 τεχνολέχθαι. λεπολά-
 δαι γὰρ δὲ τὸ τῶν
 αἰχρῶν ὀρεγόμενον,
 καὶ πολλὴν αὐξησιρ-
 χον. τοιῶτον ἡ μάστις
 ἢ ἐπιθυμία, καὶ ὁ πᾶσι.
 κατ' ἐπιθυμίαν γὰρ
 ζῶσι καὶ τὰ παιδία.
 καὶ μάστις ἐν τοῖς ἢ
 τοῦ ἡδέος ὀρεξις. εἰ οὖν
 μὴ εἶσαι σὺ πειθὲς καὶ
 ὑπὸ τὸ ἄρχον, ἐπιπο-
 λὺν ἡξει. ἀπληστος γὰρ
 ἢ τοῦ ἡδέος ὀρεξις.

καὶ

totum uerò genus, mi-
 nus. quandoquidem ne-
 mo intemperans esse cu-
 pit. Nomen autem intem-
 perantiae ad puerilia de-
 lecta transferimus. Est e-
 nim inter hæc quedam
 similitudo. Vtrum au-
 tem ab altero ductum sit
 nihil ad id quod agimus:
 quanquam satis constat,
 posterius ductum esse à
 priore. Nec male qui-
 dem facta translatio est.
 temperari enim debet id
 quod turpius cupiditate
 rapitur, nimiumq; luxu-
 riat. cuiusmodi sunt appe-
 titus, et puer maxime. nā
 ex cupiditatibus uiuunt
 etiam pueri, in quib. ma-
 xime rei iucundæ ualet
 appetitus. Qui si minus
 parebit, alterique obe-
 diet, longius euagabitur
 (est enim rei iucundæ
 inexplēbilis appetitio,

l 2

6

Et omni ex parte in a-
 mente) Et cupiditatis ex
 pletio, id quod cognatum
 est amplificabit: quæ si
 magnæ sunt Et uehemen-
 tes, rationem extrudunt.
 itaq; modicæ sint Et pau-
 cæ, Et nihil rationi repu-
 gnent oportet. Atq; ta-
 le quiddam obediens Et
 temperatum dicimus. Vt
 enim puer ex pædagogi
 præscriptione, sic uis hæc
 concupiscendi cōuenien-
 ter rationi debet uiuere.
 Quocirca debet in tem-
 perante rationi cōgruere
 ea pars animi, quæ cupi-
 ditatum est sedes. Vtriq;
 enim propositum est ho-
 nestum. Et appetit tem-
 perans quæ, quemadmo-
 dum, Et quando decet:
 quo etiā modo ratio præ-
 cipit. Ac de temperan-
 tia quidem hæc

nūc.

καὶ παντ' ἐχέον τῷ ἀ-
 νοήτῳ, καὶ ἡ τῆς ἐπιθυ-
 μίας ἐν ὅργειᾳ αὐξάνει τὸ
 συγγονές, καὶ ἐν μεγά-
 λαι καὶ σφοδραὶ ὡσι,
 καὶ τὸν λογισμὸν ἐκ-
 κρούσσι. διὸ δὲ μετρί-
 ας αὐτὰς εἶναι καὶ ὀ-
 λίγας, καὶ τῷ λόγῳ μη-
 δεὶ ἐναντιοῦσθαι. τὸ ἥ-
 τοις τοῦ, σὺ πειθές λέ-
 γομεν καὶ λιπολασμέ-
 νοι. ὡς περὶ γὰρ τὸν
 παῖδα δὲ κατὰ τὸ
 πρόσταγμα τῆς παιδα-
 γωγῆς ἑλθόν, ἔτι καὶ τὸ
 ἐπιθυμητικὸν κατὰ τὸν
 λόγον· διὸ δὲ τῆς σώ-
 φρονος τὸ ἐπιθυμητι-
 κὸν συμφωνεῖν τῷ λό-
 γῳ. σκοπὸς γὰρ ἀμ-
 φοτέρῳ τὸ καλόν. καὶ ἐπι-
 θυμῇ ὁ σώφρων ὥρ-
 δει, καὶ ὅτε ἔτι ἵστα-
 ται καὶ ὁ λόγος. ταῦτ'
 ἐν ὑμῖν εἰρήστω περὶ
 σωφροσύνης.

ARI-

API-